

SLOVENSKI NAROD

zhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inzerati: do 30 petič 2 D, do 100 vrst 2 D 50 p, večji inzerati petič vrsta 4 D; notice, poslano, izjave, reklame, preklici beseda 2 D. — Popust po dogovoru. — Inzera ni davek posebej. — „Slovenski Narod“ velja letno v Jugoslaviji 240 D, za inozemstvo 420 D

Upravništvo: Knašlova ulica št. 5, pritličje. — Telefon št. 304.
Uredništvo: Knašlova ulica št. 5, I. nadstropje. — Telefon št. 34.
Poština plačana v gotovini.

Značilna nesoglasja

Ni ga morda vprašanja, ki bi tako bengalično osvetljevalo vso nesigurnost sedanjega političnega položaja, kakor je vprašanje oblastnih skupščin in administracije na Hrvaškem in v Sloveniji. Spominjamo se, kako je voditelj Samostojne demokratične stranke g. Svetozar Pribičević pred razpadom Nacionalnega bloka zahteval razpis oblastnih volitev, da se na njih ugotovi razpoloženje naroda in da se s tem nekako plebiscitarno odloči novi pravec naše notranje državne politike.

Radikali so predlog o razpisu oblastnih volitev odbili in pod roko sprejeli sporazum, ki so jim ga ponudili Radičevci. Kardinalno točko tega narodnega sporazuma je tvorila misel, da se vsestransko izpelje Vidovdanska ustava in da se s tem oživo tvorijo temeljna državna in nacionalna ideja, to je narodno in državno edinstvo Srbov, Hrvatov in Slovencev.

Zdi se, da tu tvori široka državna ideja le okvir in zunanjo frazo, s katero se je opešalo poizkus koalicijske z Radičevci. Najboljši dokaz je že dosedanje poslovanje radikalnoradičevske koalicije, v kateri vre, ne morda vsled načelnih, državnopolitičnih nesoglasij, nego radi enostavne administracije. Mesto dela za učvrščenje državnega in narodnega edinstva se v vladi pojavljajo dalekosežna administrativna nesoglasja. Radičevci pritiskajo na radikalni del koalicije, da izvojujejo čim več svobode v prečasnih hrvaških okrajih. Že sedaj pa je razvidno, da so morali kapitulirati tudi v tem vprašanju, ki pomeni zanje zgolj strankarski ventil, omenimo zahtevo po prosti poti in nekontrolirani strankarski agenciji na Hrvaškem in v Slavoniji in po ostalih krajih tostran Save. Administrativni položaj ostane v Bosni, Dalmaciji in Hercegovini neizpremenjen. Tu so radikali odločno izjavili, da ne trpe izpremembe ali Radičeve „hrvatske“ administracije. Celokupna administracija ostane tudi znanprej v teh pokrajinah izključno v srbskih in v radikalnih činovniških rokah.

Tudi glede Vojvodine bo približno ista! Radič ne more tako zlepa v te kraje, da zaserva nevarno omamljive seljaške demagoške melodije.

Celo glede administracije na Hrvaškem in v Slavoniji so se pojavila nesoglasja. Radikali ne dajo Radičevcem, da razpolagajo s tema dvema pokrajinama po mili volji in brez kontrole. Za vsako veliko župansko mesto se bje ljut boj, Radičevci so vznevoljeni. Tudi tu so morali kapitulirati in pristati na primer na radikalnega velikega župana v Karlovcu. Na velikega župana radikalna in Srba v Karlovcu tik pred „kraljevskim“ Zagrebom!

Radičevcem gre očitno za to, da se potom državne administracije utrdijo in da si omogočijo za bližnjo prihodnost svobodno pot, svobodno agitacijo med narodom. Za enkrat naj se doseže moč in strankarska svoboda na Hrvaškem in v Slavoniji, kjer preže številni nasprotniki na organizacijo in na reakcionarno delo HSS. Tudi tiskovni zakon naj zadene Zajedničarje in ostale Radičeve nasprotnike.

Radikali so le pravočasno zapazili te namere Radičeve stranke. Upri so se premestitvi in imenovanju izrazito Radičevih velikih županov in drugih podrejenih uradnikov.

V tem smislu so tudi odklonili nove občinske volitve v teh pokrajinah ter jih odložili do pozne jeseni. Vprašanje je, ali se bo do tega časa držala sedanja koalicija.

Iz tega razloga so se odložile tudi prepotrebne oblastne skupščine, nič manj kot do prihodnje pomladi! Radikali se zavedajo, da bi oblastne skupščine okrepile Radičovo stranko, da bi ta stranka brez nadzora lahko izrabljala te institucije. Radičeva stranka radikalno očitno še ni dovelj lojalna in patriotska. Gole besede in kajti še ne jamčijo državnotvornega dela!

Vsa ta administrativna nesoglasja, odlaganja občinskih in oblastnih skupščin pričajo, da sedanja koalicija vendarle ni trdna, da je začasna in eksperimentalnega značaja. Pravo preizkušnjo prestane šele jeseni. Dotlej pa bo že mogoče pregled in vpogled v Radičeve politične cilje. Neverjetno je, da dotlej molči, ali pa da se stalno žviži v inferijornem vlogu, v katero ga spravljajo sedanja koalicija. Saj v tej koaliciji ne more prodrati niti z enostavnimi administrativnimi zahtevami. Ta podrejeni položaj bo vedno večji, kritika njegove kapitulacije vedno oostrejša in potem bo moral hočeš-noče zavzeti odločnejše stališče in se: ali preleviti v

Pašić je okreval

Izjava telesnega zdravnika. — Iz Karlovih Vari odpotuje Pašić na daljši odmor v gorsko mesto.

— Zagreb, 5. avgusta. (Izv.) Zagrebške „Novosti“ priobčujejo dalje poročilo svoje dopisnika iz Karlovih Varov o zdravstvenem stanju ministrskega predsednika Nikole Pašića. Dopisnik objavlja tudi razgovor s telesnim zdravnikom jugoslovenskega premierja dr. Besarovičem. Ta je med drugim izjavil:

Ko je ministrski predsednik g. Pašić pred 10 dnevi prispel semkaj, sem jaz prevzel kot stalni telesni zdravnik v Karlovih Varih njegovo zdravljenje. Do sobote 1. t. m. ni bil razen mene noben drugi zdravnik pri Pašiću. Tega dne sem se odločil, da sličeim zdravniški konzilij, kateremu so prisostvovali poleg mene še zdravnik: docent dr. Adler, dr. Toepfer in dr. Miza. Po konziliju je bil izdan bulletin te vsebine: Ministrski predsednik je ozdravel od

svoje bolezni. Brez dvoma je ugotovljeno, da pacient ne bolega na nikakr zlatenici. Temperatura je normalna, srce popolnoma v redu, prebava kakor tudi apetit dobri. Pašić se subjektivno dobro počuti.

Zdravnik dr. Besarović je dalje izjavil, da je g. Pašić že iz postelja vstal in da se zadovolji s sprehodom po sobi, ker je neprestano deževno vreme, odkar je v Karlovih Varih. Prav danes po 14 dneh je zopet enkrat solnčni dan in če bo temperatura od zunaj dovolila, bo jutri g. Pašić prikrat šetal zjutraj po hotelskem parku. Zdravnik je dalje omenil, da po štirih ali petih tednih Pašić zapusti Karlove Vary in ne odpotuje v francoske kopališče Aix les Baines, marveč odide v neko mesto, kjer bo imel popoln mir in bo užival zgodnj zrak.

Gospodarski spor med Madžarsko in Avstrijo

Trgovinska pogajanja med obema državama izjalovljena. — Pretirane zahteve madžarskih agrarcev.

— Budimpešta, 4. avgusta. Med Avstrijo in Madžarsko vršča se trgovinska pogajanja so brez vsakega globokejšega razloga prekinjena. Madžarski tisk objavlja vehementne napade na avstrijsko gospodarsko politiko. Madžarski vodilni krogi izjavljajo, da je fijaslo avstrijsko-madžarskih pogajanj pripisovati izključno le okolnosti, da se Avstrija sedaj nahaja na pragu nove sanacijske akcije. V vseh gospodarskih in finančnih krogih so vesti o ponesrečenih pogajanjih izzvale velike vznemirjenje. Vlada in opozicijski tisk napoveduje borbo proti Avstriji. Madžarski industriji zahtevajo predvsem, da se v pogodbi zajamčijo interesi madžarske industrije. Nekateri zagovarjajo načrt, da naj se sklene z Avstrijo provizorična trgovinska pogodba. Madžarska Industrija ceni vrednost v Avstrijo uvoženega žita, sadja in grozdja na dva milijona zlatih kron. Nasprotni tej trditvi pa objavlja poljedelsko ministrstvo statistiko, ki ceni vrednost v Avstrijo uvoženih poljskih pridelkov na 14 milijonov zlatih kron. Madžarski agrarci so zelo vznemirjeni in voditelji groze, da bo znala Madžarska dobiti primerne represalije proti Avstriji, če se brani skleniti zadovoljivo trgovinsko pogodbo. Madžarski agrarci pa obenem ne odpravljajo stališča madžarskih industrijev in zatrjujejo, da bodo umeli varovati svoje interese glede izvoza žita v Avstrijo, tudi napram domači industriji, ki hoče ohraniti položaj agrarcev v svoje spekulativne namene.

Občinske volitve v Palermu

Zmaga fašistov.

— Palermo, 3. avgusta. Včerajšnji volilni dan je bil zelo živahen. Fašisti so svigali po vseh delih mesta, posebno pa v predmestjih, kjer je bilo ugodnejše polje za pritisk na volivce. Bilo je več incidentov. Na trgu Ballaro je počila petarda in na trgu Uliuzza je bil težko ranjen neki fašist. Čez dan so prišli močni oddelki fašistov iz Neaplja in nekaterih drugih krajev. Prišlo je do spopada in pretopov na raznih voliščih.

Prve vesti, ki so se potem vzdržale, so naznanjale, da je v mestnih sekcijah volilni komaj 40 odstotkov volilcev, v predmestjih pa do 80 odstotkov. Mnogi volilci so se skrili, številni so že prejšnji dan odšli iz Palerma. Policija je bila vsa na nogah in pred raznimi uradniki so stražili vojski in orožniki.

Fašistovska lista je bila že po prvih poročilih v premoči za 15.000 glasov samo v notranjih sekcijah.

— Palermo, 3. avgusta. Gotovo je, da je pri občinskih volitvah v veliko večino prodrla fašistovska lista. Teror je bil nepopisen.

— Palermo, 4. avgusta. Do sinoči ugotovljeni volilni rezultati kažejo, da so do-

bili fašisti 18.980 glasov, nasprotna lista pa 7830. Sodi se, da bo znala fašistovska večina okoli 20.000 glasov. Največ glasov je dobil minister za kolonije Scalea.

Orlando, bivši min. predsednik, ki se je izpostavil za volitve v Palermu, je zapustil mesto in odšel v Rim. Izjavil je, da se lahko reče trenutno le to, da je napram nasilstvu ljudstvo odgovorilo z resnim in dostojnim nastopom. Fašistovski listi naglašajo, da je zmaga v Palermu sijajna in da je fašizem nepremagljiv. Protifašistovski blok je napol v Palermu vse sile, pričakuje, da se prične baš tu rušiti temelj fašizma, pa v svojem prizadevanju ni uspel. Listi v Palermu pa obžalujejo veliko abstinenco volilcev, zbog katerih je bila fašistovska zmaga lahka stvar. Župan v Palermu bo univ. profesor Salvatore Di Marzo.

— Palermo, 4. avgusta. Vpisanih volilcev je bilo 102.269. Volilo jih je okoli 38 tisoč 500, to je približno 3 odstotkov. Rezultat v 102 sekcijah je ta-le: Fašistovska lista 13.741, opozicija 9800. Vseh sekcij je 146.

— Rim, 4. avgusta. Rezultati iz 133 sekcij kažejo: 35.534 oddanih glasov, vlada lista: nositelj liste 20.556, opozicija 11.678.

ke proti državi, ustavi in kralju za to Golzoto.

Radičev »Dom« dalje piše o bodočih občinskih volitvah na Hrvaškem in v Slavoniji. Omenja odpravo komisarijato v občinah, kjer so radičevci popreje nastopali proti kralju in monarhiji ter so se kot občinski funkcionarji branili prišli kralju zvesto. Sedaj »Dom« poziva, da ne sme biti nikogar med volilci, ki ne bi bil obenem naročnik »Doma«. Obrtniki, trgovci in svečeniki morajo biti naročeni na ta list. Indirektno »Dom« grozi z bojkotom onih obrtnikov in trgovcev, ki ne bi podpirali Radičeve stranke. Kandidati za občinske odbornike morajo biti vzeti izmed naročnikov »Doma«.

Dalje »Dom« stavi na indeks vse one hrvaške liste, ki sedaj več ne podpirajo HSS in ki so postali glasilo hrvaških zajedničarjev. List poziva pristaje HSS, da prično z bojkotom gotovih listov. Tako so na indeksu: »Hrvatska Rijeka« v Dubrovniku in »Sušaki Novi list«.

EKSPLOZIJA NA BOLGARSKEM

— Sofija, 5. avgusta. V bližini Pievan je eksplodiralo skladišče smodnika. Dva mrtva in več težko ranjenih

Mala antanta in varnostna pogodba

— Praga, 5. avgusta. (Izv.) V diplomatičnih krogih razpravljajo o stališču Male antante napram načrtu varnostne pogodbe. Mala antanta namerava svetu Društva narodov predložiti načelno izjavo k varnostni pogodbi, ki naglašja, da Mala antanta smatra varnostno pogodbo kot sredstvo za ohranitev evropskega mira. Mora pa načeloma odklanjati one predloge, ki ne garantirajo na enak način vseh drugih meja. Me1 Beogradom, Bukarešto in Prago je dosežen v tem oziru popoln sporazum.

KONFLIKT MED NEMČIJO IN POLJSKO

— Monakovo, 4. avgusta. (Izv.) Mestni svet je sklenil z vsemi glasovi proti komunističnim, da uvede akcijo proti poljskim optantom kot represalijo napram Poljski. Mestni svet je med drugim sklenil: 1. Poljakom vedno načelno odkloniti vsako prošnjo za podelitev meščanstva; 2. bavarsko vlado pozvati, da izžene iz Bavarske vse poljske državljane. Na kongresu nemških mest namerava monakovski mestni svet priporočati te svoje sklepe.

— Berlin, 5. avgusta. V Hamburgu so oblasti izgnale 35 družin z 200 člani, ki so optirali za Poljsko. V Altoni je izgnanih 28. Izgnanci so mirno odpotovali na Poljsko.

ZELEZNIŠKA NESREČA NA FRANCOSKEM

— Berlin, 5. avgusta. »European Press« javlja iz Pariza, da se je brzovlak Pariz - Bruselj ne daleč od postaje Halne pretrgal. Vlakovodja je prvi del brzovlaka ustavil, v katerega je potem drugi del privlekel in je pet vozov skočilo s tira. V tem trenutku je po drugem tiru privozil tovorni vlak, ki je zadel ob vozove. Pet potnikov je bilo težko ranjenih.

POLITIČNI POLOŽAJ NA BOLGARSKEM

— Beograd, 5. avgusta. (Izv.) Iz Sofije prihajajo poročila, da se dnevno širijo vesti o rekonstrukciji sedanje vlade Cankova. Obseg rekonstrukcije še ni točen. Nekateri zagovarjajo le delno rekonstrukcijo, t. j., da bi izstopili nekateri člani vlade in da bi Cankova zamenjal vodja demokratskega sporazuma Ljapčev. Drugi smatrajo radikalno spremembo režima za neobhodno potrebno in zahtevajo sestavo vlade narodne koncentracije pod predsedstvom Malinova in z vsi udeležbo zmernih zemljoradnikov. Nova vlada naj bi imela glavno nalogo pomiriti razburkane strasti. Ta kombinacija vlade je simpatična sudi kralju.

Madžarska kampanja proti Avstriji

Budimpešta, 4. avgusta. s. Nesoglasje pri pogajanjih za rešitev avstrijsko-madžarske trgovinskega vprašanja je povzročilo v političnih in gospodarskih krogih veliko razburjenje. Današnji vladni in opozicijski listi so otvorili ostro kampanjo proti Avstriji. Listi zahtevajo, naj madžarska vlada uvede najstrožje represalije proti Avstriji ter izjavljajo, da se mora prepovedati vsak uvoz avstrijskih izdelkov v Madžarsko.

POLET IZ PARIZA V JUŽNO AMERIKO

— Pariz, 4. avgusta. s. Vojaška letalca, kapetan Weiss in sergent Tournois, sta se danes ob 2. popoldne dvignila na letališču Le Bourget k poletu iz Pariza v južno Ameriko. Prvi del poleta tvori proga Pariz-Lizbona.

MADŽARSKA SPORTNA NESTRPNOST

Zagreb, 4. avgusta. n. Madžarski nogometni savez je javil zagrebškemu nogometnemu savezu, da je vrhovni sportni forum na Madžarskem, t. j. gimnastični madžarski savez prepovedal, da bi prišla madžarska reprezentanca tekmoval v Jugoslavijo. Tekma je bila določena za 9. t. m. v Zagrebu.

VIHARJI V SEVERNI ITALIJI

Rim, 4. avgusta. k. Iz gornje Italije prihajajo poročila o velikih neurjih s točo, ki so povzročila ogromno škodo. V Benetkah je razburkano morje prevrnilo več ladij in čolnov ter jih potopilo. Na Lidu je izruvalo večje število dreves. V Veroni je uničena vsa letina, zlasti pa vinogradi. V Turinu in Padovi je bilo poškodovanih več hiš.

SPOMENIK PRINCIPU

Split, 4. avgusta. n. Na predlog sarajevske Orjune je odločil glavni odbor Orjune v Splitu, da se na Vidovdan prihodnjega le-

MEINL
KAVA

mešanice
za poznava! e

ta svečano odkrije v Sarajevu spomenik Gavrilu Principu. Ob tej priliki se bo vršil v Sarajevu zlet vseh orjunaških organizacij. Vse delo za priprave in postavljanje spomenika je poverjeno sarajevski Orjuni.

MEDNARODNA DIJAŠKA POMOČ

Zeneva, 4. avgusta. k. Na otvoritveni seji tretje mednarodne dijaške pomoči je zastopalo 200 udeležencev 30 držav. Zastopnik švicarskega dijaštva dr. Habicht je v svojem govoru navedel, da je evropska dijaška pomoč tekom svojega petletnega obstoja zbrala 11.5 milijonov frankov, ki so bili razdeljeni med razne države, zlasti pa med one, ki so trpele vsled svetovne vojne.

HUDE NEVIHTE.

— Budimpešta, 3. avgusta. V nedeljo so divjale po vsem Podunavju strašne nevihte. V Gornji Avstriji je padala toča, ki je ponekod uničila vse pridelke. Ubilih je mnogo prašičev in kokoši. Škode je nad 50 milijard kron. Nad Budimpešto se je razvilo grozno treskanje, sledil je naliv. Po deželi je strela ubila več ljudi.

Borzna poročila.

Ljubljanska borza.

LESNI TRG

Deske 20 n 300 mm, monte, fco, meja, denar 480, blago 490; pariško pbalgo I, II, nad 1 m 12 cm šir. 27 mm, debelo, fco, meja, blago 1480; L. antene 8—16 cm media 14 mm, 8 cm, konune na 12 m, fco, meja, blago 560; bukova drva 1 m dolž, fco, na kladalna postaja 4 vag., denar 18,50, blago 18,50, zaključki 18,50.

ZITNI TRG.

Pšenica, baška, par. Ljubljana, blago 320; pšenica, hrvaška, 75/76, 3—4 %, par. Ljubljana, blago 267,50; pšenica, domača, fco, Ljubljana, denar 275; koruza, slavonska, par. Ljubljana, blago 220; oves, par. Ljubljana, denar 220, blago 225; laneno seme, par. Ljubljana, denar 450; otrobi, pšenični, pap. vreče, trans. Postojna, blago 190; fižol različen vrst fco, Ljubljana, denar 180, blago 190.

EFEKTI

2 1/4 % drž. renta za vojno škodo: denar 290, blago 297; 7 % inv. pos. iz l. 1921: denar 75, blago 80; Celjska posojilnica d. d.: denar 201, blago 205; Ljubljanska kreditna banka: denar 225, blago 238; Merkantilna banka: denar 101, blago 104; Prva hrvaška štedionica: denar 808, blago 828; Kreditni zavod: denar 175, blago 185; Strojne tovarne in lvarne: denar 100, blago 127; Trboveljska premogokopna družba: denar 338, blago 340; Združene papirnice: denar 101, blago 108; Stavbena: denar 165, blago 180; 4 1/2 % kom. zad. dež. banke: denar 24, 4 1/2 % zast. l. kr. dež. banke: denar 25, blago 25, zaključek 25.

Zagrebska borza.

Dne 5. avgusta. Sprejeto ob 13.

Devize: Curih 10.74—10.82, Praga 163.53—165.52, Pariz 260.50—265.50, Newyork 55.15—55.75, London 268.25—270.25, Trst 200.62—203.62, Berlin 13.17—13.27, Dunaj 275—285.

Valute: dolar 54.40—55, čsl. K 161—163.

Efekti: 7 % investicijsko posojilo iz leta 1921 77; 2 1/2 % državne rente za ratnu štetu 238—290; Ljubljanska kreditna 225; Centralna banka 17.50—108; Hrvatska eskomptna banka 17.50—108; Kreditna banka, Zagreb 108—112; Hipotekarna banka 63.50—64; Jugobanka 96.50—97; Praštediona 812.50—817.50; Slavenska banka 65—66; Eksploatacija 46—48, Drava d. d. Osijek 130; Sečerana Osijek 490—510, Outman 390; Slaveks 135; Slavonija 45—46, Trboveljska 335—340; Union, paromlin 360—400, Vevče 110—120.

Inozemske borze.

— Curih: Beograd 9.80—9.35, Pariz 24.20—24.30, London 25.01—25.02, Newyork 51.70—51.20, Milan 18.70—18.80, Praga 15.25—15.30, Dunaj 72.55—72.60.
— Trst, 5. avgusta: Beograd 49.40—49.60, Pariz 129.50—129.80, London 183.10—133.25, Newyork 27.32—27.37, Curih 531—533, Praga 80.75—81.25, Dunaj 380—395.

Komunisti pripravljali atentat na Masaryka

Praška policija aretirala dva komunistična voditelja. — Hišne preiskave pri komunistih. — Atentat je ukazala III. internacionala v Moskvi.

Praga, 4. avgusta.

Vso javnost napeto zanimajo poročila o odkritju praške policije o nameravanih atentatu na prezidenta Češkoslovaške republike dr. T. G. Masaryka. Že v soboto 1. t. m. opoldne je pričela policija po svojih organiziranih in raziskovalnih kumunistskih stranah in ravnanju Okrajne bolnišnice blagajne v Pragi, radi zločina v smislu § 5, 9, 134 kaz. zak. in v smislu § 2. in 9. zakona za zaščito republike.

«Narodny Listy» in «Česke Slovo» to mačita to uradno poročilo tako, da sta bila emenjena aretirana radi sodelovanja pri organizaciji atentata na glavarja republike in komu je bil ta atentat naperjen, povedo do ločila zakona o zaščiti države.

Polijska preiskava je trajala dva dni. Splošno je javnost prepričana, da gre za atentat na predsednika republike dr. Masaryka. Vse indicije tudi kažejo, da gre do niti tega atentata v Moskvi, ki je bila vedno interesirana na tem, da nastanejo v mladi republiki nemiri in poboji. Moskva je svojo izdala strikten ukaz, da se mora umoriti prezidenta republike dr. T. G. Masaryka, računajoč pri tem, da bi v slučaju prezidentskega umora nastal na Češkoslovaškem tak kaos, iz katerega bi tretja internacionala imela primerne koristi za svoje revolucionarno gibanje. Poseben delegat tretje internacionala je prinesel gorenje povelje preko Londona v Prago. To povelje je splošno obema voditeljema komunistične stranke, ki ju je smatral za najbolj zanesljiva in to dr. Houserjem in tajniku Jileku. Oba sta to povelje nalogu z veseljem prevzela ter pričela iskati zanesljivih moči. Pridobila sta to povelje in nalogu z veseljem prevzela komunistična stranka. Tega sta smatrala za najbolj sposobnega, da izvrši atentat na prezidenta Masaryka. Atentat se je snoval že pred tremi leti. Atentat končno ni bil izvršen, ker si je najbrže Moskva končno premislila.

Praška javnost z največjo napetostjo zasleduje nadaljni potek preiskave proti komunističnim voditeljem. Splošno je pa tudi prepričanje, da mora biti komunistična stranka v tesni zvezi z izvršenim atentatom na finančnega ministra dr. Rašina. Ta atentat se ima sedaj gotovo v vseh podrobnostih pojasniti.

Nezdravi pojavi

Tiskovni zakon. — HSS kot pobornica človečanskih idej! — Patologija Stepana Radića.

Naša javnost se dobro spominja, kako je Stepan Radić poleg svojih republikanskih in federalističnih demagozij oznanjal hrvatskemu seljaku, da se je treba boriti tudi za moderne in napredne človečanske ideje. Stranka se je postavljala na stališče absolutnega socializma in duševnega napredka hrvatskega seljaka in države ter bistveno napadala dosedanje reakcionarne režime.

Z radikalnoradićevsko vlado pa smo doživeli, da je Stepan Radić kapitaliziral v bistvenih točkah gornjega svojega programa. Ne samo v državno-pravnih svojih zahtevah po federaciji in republikanizmu, nego tudi v svojih zahtevah po modernem socialnem in kulturnem razvoju hrvatskega seljaka in naše države sploh!

Po dveh, treh tednih ministrskega delovanja so se ministri radićevske stranke izkazali kot največji in najzagrizenjši zagovorniki reakcije. In to i socialne i kulturne reakcije. Minister za socialno politiko g. Pavle Radić je te dni oznanil svoj socialnoagrarni program, po katerem se odkup zemljišč pod agrarno reformo ne bo več vršil neposredno po določilih zakona, marveč po prostem prevdaru samega g. ministra, na njegovo osebno priporočilo in odločilo. V beogradskih listih se je ta rešitev ministra Radića kvalificirala kot nezasišna, ker prvič uvaja v našo ministrijsko upravno prakso načelo absolutne samovolje in neodgovornosti g. ministrov.

Tudi v pogledu tiskovnega zakona se je izkazalo, da je Radićeva stranka

krenila na stranpot najsravnostnejšega reakcionarstva. Radićevski ministri ne samo, da niso omili določil tega zakona, nego so jih celo poslabšali. Iz strankarske taktike, da se radikalom še več približajo, so urgirali donosenje reakcionarnega tiskovnega zakona, ki ubija tiskovno svobodo in onemogoča realno javno kritiko, ki delujejo v javni areni. Za reakcionarnost tiskovnega zakona je najbolj karakteristična določila, ki pravi, da sta list in novinar odgovorna za reprodukcije skupščinskih debat. Docim je v ostalih parlamentarnih in demokratskih državah poročanje o parlamentarnih dogodkih in govorih absolutno svobodna zadeva, se pri nas uvaža odgovornost tudi za dobesedne reprodukcije parlamentarnih debat!

Vedno bolj jasno se kaže, da izdaja HSS poleg svojega državno-pravnega programa, vsaj v smislu taktične izdaje, tudi svoj človečanski program modernega socialnega, kulturnega in demokratskega ideala. Vse tozadevne obljube in mame g. Stepana Radića so bile fraze, da se preslepi javnost in nabere čimveč kroglic hrvatskega seljaka.

Ministri HSS ne nastopajo v vladi kot enakopravni člani, ki je njihova dolžnost, da se zavzemajo za moderne ideje. Lepo kima jo še tako reakcionarne zahteve radikalov, da na račun tretjih vtrde svoje pozicije v vladi in da omogočijo Stepanu Radiću njegovo jezensko akcijo, za kar rabi moč predvsem zaslobo v vladi in svojevoljno razpolaganje z državno oblastjo v prečanskih krajih.

Iz strankarskih interesov izdaja na

ta način Radićeva stranka ves svoj dosednji program, svoj program ne samo v državno-pravnem, nego tudi v socialnem in kulturnem oziru. Človečanskih idej ni več!

Pojav Stepana Radića pa njegove najnovejše metamorfoze in izdaje bodo morda že v kratkem, ko javnost uvidi šarlatanstvo tega ljudskega tribuna, predmet najostrejših političnih kritik. Nas pa ne zanima Stepan Radić, nas ne zanimajo osebe. Čudimo se hrvatski in srbski javnosti, sploh nivoju naše notranje politike, ki dopušča, da stopa tak mož v ospredje, da dirigira tak mož hrvatske seljaške mase in deloma hrvatsko inteligenco, da z njim računajo trezni državniki in radikalni vrst in da more tak patološki pojav nastopiti v naši javnosti kot vseodločujoči politični faktor. Ta pojav je čudežen, je nerazumljiv, je nepojmljiv! Ali smo izgubili že vsa merila zdrave politike, poštenosti in doslednosti v političnih programih ali pa je dovoljeno, da se zapeljujejo ne samo seljaške mase, nego tudi po mili volji vara meščanska javnost in inteligenco? V drugih razmerah in pri drugih narodih bi bil pojav karakterno in umstveno ekscentričen, Radićev pojavem nemogoč. Pri nas kaže Radićev pojav na gotovo obojestransko žaljenje! To življenje je prepolno nezdravih, ekscentričnih, nepoštenih, lopovskih, demagoških politikov in voditeljev. Odtod potem kombinacije, ki so v bistvu nemoralne in državi v kvar.

Slovenac i Hrvat

Zopet «naročita strana». — In-famna podtikanja.

Na naš uvodnik, s katerim smo zavrnil Radićevu ofenzivo v Sloveniji, se je oglasil napadeni «Jutarnji list» in odgovoril s sila zmehano argumentacijo o «Slovincu» in «Hrvatstvu». Naša izvajanja, ki so se tikala Radićevske stranke in neke izrazito politično-strankarske in ekonomske akcije, pojmuje, odnošenje predstavlja hrvatski javnosti kot sovraštvo proti — Zagrebu in Hrvatom. Mi, ki smo na temelju svoje iskrene jugoslovske ideologije odkriti bratje vsakega kraja naše države in vsakega prebivalstva, da smo osebni sovražniki Hrvatov in Zagreb! Ali si je mogoče zamisliti večje prevare in podtikanja, kakor dela «naročita strana» zagrebškega «Jutarnjega lista»? V svojem odgovoru na članek «U Hrvatskoj dobro — u Sloveniji još bolje», članek, ki kaže vse znake Radićevske politične patologije, smo izjavili, da odklanjamo Radićevu stranko v Sloveniji, da odbijamo vsak poizkus zavajanja našega gospodarstva po hrvatskem, živčevnem velekapitalu, da zahtevamo za slovensko industrijo in trgovino absolutno svobodo, ne pa konkurenčno pobijanje od strani zagrebške čifutarije. Nadalje smo izrekli svoje skromno mnenje, naj «naročita strana» predvsem propagira patrijotizem na Hrvatskem in v Zagrebu, naj tam kaj ureja zaostale in neurejene razmere, ne pa v Sloveniji, kjer odločno odklanjamo Radićevu zmedarije in bedastoče in kjer vidimo v Radićevem pojavu strašno sliko propalosti političnega življenja na Hrvatskem v zadnjih petih letih. Dokaz tej propalosti je pač Radićeva kapitulacija v Beogradu, odnošenje tistih 6 dolh, opozicijskih let, tekem katerih je moralo hrvatsko ljudstvo pretrpeti strašno politično abstinenco in je morala na zapoved kljubovati vsaki konsolidaciji in napredku svojega gospodarstva in svoje kulture. Ljudstvo, ki je na Radićevu povelje kljubovalo lastnemu napredku, naj se ne pritožuje na druge. Naj raje «naročita strana» za ta nepoznani zgodovinski zločin nad hrvatskim ljudstvom prime g. Radića in vso hrvatsko inteligenco, Slovenijo in Slovence pa naj pušči pri miru, ker mi take demagoge vsled svojega političnega stanja in inteligence višine slovenskega ljudstva ne moremo in ne maramo prevzemati. To in samo to je bistvo našega odklona članka, ki hoče raztegniti zmedeno,

brezsmiselno, nepošteno, demagoško, neinteligentno Radićevu politiko v Sloveniji. Menda nam zagrebška «naročita strana» ne bo krajšala take poštene in svobodne politične kritike...

Severna Tirolska v nevarnosti?

Nemški listi poročajo, da se je ustanovil v Milanu fašistovski komite, ki ima naloge, delati propagando za osvojitve severne Tirolske. Severna Tirolska pa ima služiti kot torišče za obsežen pohod proti Švici. Ta komite zasleduje misel, da se po tej poti odtrga Švici italijanski kanton Tesin. Da se napad na Švico toliko bolje pripravi, mora Italija pospešiti tudi zgradbo Vintschgauske železnice. Častni predsednik milanskega komiteja je D'Annunzio.

Poročilo se glasi precej fantastično, toda pečajo se z njim tudi švicarski listi in «Tiroler Anzeiger» trdi, da je vest iz Milana resnična.

Že pri zaključku premirja je kazala Italija svoje želje po severni Tirolski. To je bil vzrok, da si je izsilila v premirni pogodbi pravico za zasedbo Inomosta. Francozi pa so takrat prečrtali italijanske račune.

Italijani se baviyo vedno intenzivnejše s severno Tirolsko, ker se boje ojačevanja Nemstva v svoji južni Tirolski, ako ostane severna tirolska pokrajina nemška. Zato pa Italijani neprestano podtikajo Inomostu, da je tam sedež nemškega iredentizma iz južne Tirolske. Italijanski vojaški krogi nagašajo, da bo Italija proti severu varna šele takrat, ko bo imela v svojih rokah v severni Tirolski predzemlje alpske trdnjave.

To so za sedaj milanski fašistovski načrti, s katerimi pa se Nemci že temeljito bavijo in ti načrti odmevajo tudi v Švici. Severno Tirolsko bi pa Italijani nujno zahtevali, ako bi se imela uresničiti priklonitev Avstrije k Nemčiji.

Sport

Staršem, oblasti in prijateljem pravega skavtizma

Odkar imamo v Ljubljani 3 organizacije, ki nosijo skavtski krog, prihajajo na steg izvidnikov in planinik (skavtov) pritožbe, da naši člani, ki so srednje — ali višješolci, kade in pijejo in ne živijo po skavtskih zakonih. Zato smo pristojni pojasniti občinstvu in oblastem sledeče:

Skavti, organizirani v Savezu izvidnikov in planinik v Beogradu in v Župli za Slovenijo in Ljubljani, spoštujemo vsaj pri nas svoje lepe zakone popolnoma. Med temi zakoni so važni n. pr. posebno omi, ki zahtevajo zvestobo do Boga, kralja in domovine, popolno abstinenco, ljubezen do bližnjega, čuvanje prirode itd. Tako n. pr. naši ljubljanski skavti ne smejo utrgati nobene cvetice brez posebnega dovoljenja. V gozdovih in na gorah so tihi. Vrskanje jim je prepovedano! Na ta način se lahko približajo divjačini. Prestopke kaznujemo z izključitvijo in to brezobzirno, ker hočemo, da nam poverjeno mladino duševno in telesno enakomerno vzgojimo. Glavni znak skavtov — Baden Powellov — je rumena kovinska liliha.

Poleg tega imamo v Ljubljani še 2 slični organizaciji, ki sta nastali v novšem času, to so Taborniki in t. zv. Udrniki (Udrženje delavskih rediteljev). Vsi ti imajo skavtski krog, dasi je ministrtvo zaščitilo naš krog. Taborniki imajo prav lepe zakone, toda koliko se po njih ravnaajo, ne vemo. Udrniki pa posebno ignorirajo prepoved kajenja in pitja alkoholnih pijač. Zato vidimo včasih takega «skavta» s cigareto v ustih in pred steklenico vina. Organizacija, ki ne spoštuje skavtskih zakonov, pa ni vredna imena skavt in tudi ne kroja!

Te vrstice smo napisali v obrambo časti pravih, dobrih skavtov ter v želji, da bi tudi ostali dve organizaciji izboljšali disciplino v svojih vrstah in pomagali vzgojevati mladino, bodisi že po Baden Powellovi ali po Setonovih zakonih.

Bačka : NAK (Novi Sad) 4 : 1.
Sturm (Graz) : Aachener Sportklub 3 : 2.

Fürth : Nürnberg 3 : 2.
Damska sekcija SK Ilirija v Zagrebu. V nedeljo je gostovala damska sekcija SK Ilirija na lahkoatletskem mitingu JSK Viktorije v Zagrebu. Ilirijanske lahkoatletkinje so dosegle velike uspehe. Od 6 prvih mest so zasedle 4. Gdđ. Bernikova pa je postavila tudi nov jugoslovenski rekord v metu kroglice (9. 345). Drugi jugoslovenski rekord je postavila gdđ. Koka Tomljenović (Ašk) v skoku v vis z zaletom (1. 356), v štafeti 4.60 je zmagala Ilirija v postavi Tratinik, Petam, Bernik, Oman. V skoku v dalj z zaletom je iznenadila mlada gdđ. Olga Spornova, ki je skočila 4. 68. Gdđ. Oman Anica je zmagala v teku na 100 m v 14 sek. (vse SK Ilirija). Istočasno je nastopila tudi harena družina Ilirije in po lepi igri premagala Viktorijo z visokim scorem 14 : 6 (7 : 1). Tu sta se posebno odlikovali gdđ. Bernikova in Omanova.

Mladinske tekme. V soboto in nedeljo so se vršile tolažne mladinske tekme z raznovrstnimi izidi. V semifinalni tekmi pa je zmagalo mladinsko moštvo SK Ilirije nad moštvo SSK Maribora po lepi igri. V finale prihaja na ta način kot favorit mladinsko moštvo Ilirije, ki igra v nedeljo proti tuk. Rekl.

Ukinjene sportne veze med Madžari. V Jugoslavijo. Medmestna tekma, ki bi se imela vršiti to nedeljo med Zagrebom in Budimpešto v Zagrebu, je odpovedana. — Madžarski vrhovni sportni savez je prekinil z Jugoslavijo vse sportne stike! Kot motivacijo navaja činjenico, da madžarska moštva ne dobe potrebnih vizumov za tekme v Jugoslaviji. V tem oziru navaja slučaj budimpeštanskega moštva FTC, ki je pred dnevi hotelo igrati v Subotici, ki ni dobilo potrebnih vizumov.

Kolesarsko in motociklistično društvo «Sava» v Ljubljani vabi gđ. člane in članice, da se udeležijo v nedeljo dne 9. avgusta izleta v Domžale o priliki proslave trga. Zbirališče popoldne ob pol 2. uri na Sv. Jakoba trgu. 1481/a

Španija : Jugoslavija, JNS je pozval Španski nogometni savez, da privoli v meddržavno tekmo Jugoslavija : Španija dne 27. septembra t. l. v Zagrebu, 20. septembra se vrši meddržavna tekma Avstrija : Španija na Dunaju. Če pride do tekme Jugoslavija : Španija, bo to senzacija prvega reda za vse športnike naše države.

Planinski Vestnik, glasilo SPD, prinaša v avgustu številki tole vsebino: Janko Miklar: Wiesbachhorn. — M. Hlava: Utisli za uspona na Razor u Julijskim Alpama. — E. S. Copeland: Planinstvo v Kanadskih Rocky Mountains. — Tone Zmalk: Izpoved planinskega oskrbnika. — Kotiček: Minček. — Čez hrib in dol. Sjemenaši na Učkoj. dr. Tarcaj. Pregled mojih tur, Br. Rotter. — Obzor in društvene vesti. — Naše slike.

Pristopite med člane Hrvatske Matice!

Znanje in razmerje srbohrvaščine nam postaja s kulturnega, socialnega in narodno-gospodarskega stališča vedno bolj potrebno. Najlažje pa se pričujoče jezika s čitanjem knjig. Matica Hrvatska je izdala zopet pet krasnih knjig kot redno izdanje in troje knjig kot izredno izdanje. Redno izdanje tvori Ks. S. Galskega historična novela «Dolazak Hrvata», Domjanovičeve «Izabrane pjesme», Kassowitz Cvitičeva monografija «J. Z. Kuhač», L. Ladanjskega leposlovne «Črtice» in A. Muradbegovića «Haremske novele». Člani ustanovniki prejmo teh pet knjig za doplačilo Din 40, člani letniki pa za naročnino Din 60 in poštnino. Izredno izdanje tvori tri knjige in sicer V. Novaka «Izabrane pripovedi», Shakespeara gluma «Oleja» in dr. A. Musića «Hrvatsko - slovenski rečnik», IV. pregledno in pomnoženo izdanje. Člani dobe te knjige po nižani cenli. Posebej opozarjamo na Hrvatsko - slovenski slovar, ki stane člane le Din 16.

Ker je v Ljubljani 17 ustanovnikov «H. M.» in je znašalo število članov okoli 100, opozarjamo vse člane Slovence, Hrvate in Srbe na te knjige ter jih pozivljamo, naj pristopijo nanovo k «Matici Hrvatski». Poverništvo je prevzel zopet magistratni nadsvetnik g. Fr. Govekar, Ljubljana, magistrat.

V. I. Križanovska:

V kraljestvu nesmrtnih

Roman.

Naglo se je dvignil na blazinah in pozvonil. Takoj sta prihitela dva lakaja ter mu pomagala, da se je oblekel. Med umivanjem je Ralph razmišljal o tem, da nima druge obleke in da bi se ne spodobilo nositi prednikove obleke, tudi če bi mu bila prav, ker bi ga mogli smatrati uslužbenec pokojnega naboba za siromašnega sorodnika, ki se je pritepel k dnevni odkod.

Zato se je obrnil Ralph h Graziosu, ki je opravil posle glavnega komornika, rekoč:

— Pokličite še dancs krojača, ki je delal obleke mojemu pokojnemu bratu, Brzojavka, ki me je klicala k njegovemu mrtvaškemu odru, je prišla tak nepričakovano, da sem odpotoval na hitro roko in si moram tu naročiti nove obleke. Dajte mi pa dajte kako prednikovo obleko, da vidim, če jo bom mogel obleči.

Prav kmalu se je Morgan prepračil, da je imel njegov prednik bogato zalogo krasnih oblik, narejenih po najnovejši modi. Te obleke so bile tudi zdravniku prav.

Ko se je oblačil, je prišlo Morganu na misel, da je utegnil Narajana zapustiti tudi rimska viteška in druga oblačila iz raznih stoletij, v katerih je živel. V tem slučaju mora biti ta zbirka zelo zanimiva.

Bil je že oblečen, ko se je pojavil Giuseppe. Stari okornik je vprašal, kako in njegova svet-

lost spala ter obenem sporočil princu, da ga čaka njena svetlost pri zajtrku, ker ga hoče predstaviti svojim znanecm, ki so prišli, da ji izrazijo sožalje povodom težke izgube.

Ralph se je takoj napotil k svoji novi, zagotetni nevesti ter jo našel v družbi dveh dam in treh gospodov. Vsi so bili zelo potrti.

Tudi Nara je bila otožna in potrti. Segla je Morganu v roko, potem ga je pa predstavila prisotnim članom beneške aristokracije.

— Dovolite, dragi prijatelji, da vam predstavim mlajšega brata svojega uboga moža. Tudi on je Narajana Supramati. Da bi se pa poznala razlika med njim in pokojnim, ga kličemo samo z imenom Supramati.

Naslednika pokojnega princa so sprejeli izredno prijazno. Vsi so tekmovali med seboj, da ga prepričajo, kako so mu naklonjeni, kako visoko ga cenijo in kako radi bi mu dokazali to vdanost. V teh sladkih besedah je bilo toliko hinavščine in neiskrenosti, da se je Morganu studilo in da se ni dosti zmenil za dobričanje svojih novih znanecv.

Kmalu je odšla vsa družba v krasno jedilnico v starem beneškem slogu, kjer je izborni zajtrkovala. Morganu ni bilo treba zabavati gostov, ker so ga sami zabavali. Pač pa se je na tiem divil Nari, ki je znala tako imenitno pripovedovati o njegovem življenju in o svojih detskih odnošajih napram dozdevnemu bratu.

Mlada dama je pripovedovala, da je bil Supramati rojen iz drugega zakona in mnogo mlajši od pokojnega Narajana; vendar sta se pa imela zelo rada, dasi se nista videla več let, ker je mladi

princ prepotoval za kratek čas ves svet.

Ralphovo začudenje je prekipelo do vrhunca, ko je Nara predložila gostom, naj se sami prepričajo, kako zelo je Supramati podoben svojemu pokojnemu bratu. Ko so pa prisotni pristali na to in ko so dame celo izjavile, da je v njegovem pogledu in nasmehu presenetljiv dokaz te podobnosti, se je zdravnik komaj ubranil ironičnega smeha, tako zoprna mu je bila ta družba. Njegova osebnost je menda izginila v slavi lastnika ogromnega bogastva in človeška nizkiznost, ki je vedno gluha in slepa, je klečeplazila pred tem kupom zlata.

Ralph se je ježno ozrl na Naro in skušal priti do dna njenim mislim. Z velikim veseljem se je prepričal, da ga mlada vdova ne glede na vzdihovanje in jadikovanje ves čas gleda in da je v tem konjevitnem pogledu najboljši dokaz, da ji je všeč.

Ko so se vsi vrnili v salon in ko so se začeli gostje posiljavati, jim je Nara povedala, da odpotuje drugo jutro za več tednov, ker mora urediti svoje zasebne zadeve.

Slednjič sta ostala z Naro sama. Morgan je sledil svoji mladi nevesti na balko, odkoder sta imela krasen razgled na kanal. Nara se je leno zleknila na divan in uprla svoj pogled v Morgana, ki je molče slonel na ograji.

Slednjič sta ostala z Naro sama. Morgan je sledil svoji mladi nevesti na balko, odkoder sta imela krasen razgled na kanal. Nara se je leno zleknila na divan in uprla svoj pogled v Morgana, ki je molče slonel na ograji.

— Dragi moj Supramati! Slabo vam gre od

rok to življenje in malo divji ste v tej novi okolici. Sicer pa upam, da pojde vaša molčečnost na račun žalosti povodom smrti dragoga sorodnika — je pripomnila Nara malo ironično.

— To je res! Počutim se kakor v sanjah, — je odgovoril Morgan ter se prijel za vroče čelo. Sicer pa, — je pripomnil smeje, — če sem zaradi bratove smrti molčel, sem se prepričal, da tudi njegova vdova ne žaluje posebno iskreno. Toda pustimo šale! Vi ne obkujete Narajane in menda sploh ne žalujete za njim. Ali sta bila dolgo poročena?

Nara se je zasmejala tiho in sonorno tako, da je bil njen smeh Morganu neprijeten.

— Dovolj dolgo, da sva se drug drugega naveličala. Tudi v navaden življenju se žena preveč lahkomišelnega moža kmalu naveliča. Toda v tem slučaju odstrani vse spore in nesporazume med zakonci smrt. Zdaj si pa mislite položaj ženske, ki je združena z večino mladim, čilim in zdravim, ljubosumnim, strašno sitnim in sebičnim možem! Taka zveza lahko pogasi cel vulkan strasti in izčrpa vsebuđeno potrpljenje. In če se navaden mož izneveri ženi v 25—30 letih skupnega življenja tisočkrat, si pač lahko mislite, kako ogromno število slučajev zakonske nezvestobe je šele pri »nesmrtnem« možu.

Čim bolj se je Nara razvzemala, tem bolj se je poznala na njenem licu otožnost, prezir in nepopisna utrujenost. Morgan je začutil v svojem srcu iskreno sočutje do te nove družine, do te zagonetne dedščine, ki mu jo je zapustil njegov dobitnik.

Prosveta

Angleška gledališča po vojni

Ze pred vojno je krožila po Londonu legenda o utrjenem "businessmanu". Ravatelj velikih gledališč so trdili, da tvorijo večino gledalcev v gledališčih Westenda trgovci, njihove žene in deca. Ženske so hotele imeti poštene junake v sentimentalnih krogih, moški so zahtevali zabavo ali senzacije. Po razpadu gledaliških ravateljstev je bil to vzrok, da je nivo gledališča polagoma padel. Po vojni se je ta bolezen še bolj razpasla, ker se je poslabšal gnetni položaj londonskega prebivalstva, rastla je konkurenca biografov, pojavila se je nova aristokracija, novi bogataši, ki so imeli mnogo denarja, zato pa malo kulture. Ta pojav vidimo po vojni v vseh državah, kjer se šopirijo takozvani vojni milijonarji. Gledališka umetnost je na vsem svetu v težkem položaju. Na Angleškem se je začelo to zanemarjanje gledališča malo poprej in v večjem obsegu, ker angleška gledališča ne dobivajo niti državne, niti občinske podpore. Zasebniki se v današnjih razmerah za umetnost z malimi izjemami ne brigajo, mecenji so bele vrzeli in javnost sploh ni vnetja za kakše ideje.

Zato pa so začeli ljubitelji gledališča resno razmišljati, kako bi se dalo to zlo popraviti in dvigniti gledališče zopet na nekdanjo višino. Slika angleškega gledališkega življenja v minulih letih ni posebno žalostna zlasti če pomislimo, da je vplivalo na gledališko umetnost poleg omenjenega pojasa še več znanjih destruktivnih čimteljev. Od leta 1914. do 1918. so umrli trije odlični gledališki ravnatelji in sicer sir Herbert Tree, sir George Alexander in sir Charles Weyndham. Za angleško gledališče je bila to težka izguba. Zlasti ime sir Tree je bilo tesno povezano z najboljšimi londonskimi vrhovitvami Shakespearjevih del. Sir Alexander je organiziral in vodil najboljše komedije Wilderja, Johnesa in Pintera, Charles Weyndham si je pa pridobil mnogo zaslug za klasično antično komedijo. Vsi trije so držali pokonci sijajne tradicije angleškega gledališča. Londonska gledališka publika jih zelo težko pogreša.

Zadnja leta se občinstvo bolj zanima za cenejša gledališča. Krasna gledališča v centru mesta so bila in so deloma še vedno nezaslišano draga in zato je prenesel energični igralec in ravnatelj Playfair svoje delovanje v Hammersmith, kjer je napravil poskušnjo z dramo mladega pesnika Johna Drinkwatera »Abraham Lincoln«. Imel je nepričakovani uspeh. Ravateljstvo je dobilo s tem pogum in je vrzelo mejo med dramo Johna Goya »Beraška opera«, ki so jo igrali opetovano skozi tri sezone in gledališče je bilo vedno polno. Tako se je posrečilo premagati tiranstvo lahkega žanra, ki je neomejeno zavladalo v Westendu. Ko je napisal Drinkwater tri nove zgodovinske drame — Oliver Cromwell, Marie Stuart in Robert E. Lee, so se gledališča Westenda spomnila na ogromni uspeh »Abraham Lincoln« ter vrzila to dramo. Velik uspeh je dosegla tudi drama mlade angleške pisateljice Klemenete Dane v »Will Shakespeare«.

V popularizaciji Shakespearjevih del je imel že pred vojno prvenstvo ljudski oder. V bližini postaje Waterloo, Ravnateljica tega gledališča ga. Lilian Baylissova je hotela spraviti na oder vsa Shakespearjeva dela in je svoj cilj z malimi izjemami tudi dosegla. Gledališka publika je zdaj prepričana, da je na tem odru vedno kaj dobrega. Old Vic je postal za srednje londonske sloje eno najboljših gledališč. To gledališče pa tudi tuje dramske literature ne zanemarija. Zadnja leta je prav pridno gošilo tudi Peer Gita in Fausta.

Tretje literarno središče se je pojavilo leta 1920. v severnem londonskem predmestju Hampstead. Ustanovitelj je ravnatelj Norman Macmurtrei. V svojem gledališču je Macmurtrei vrziral Bernard Shawova dela, zgodovinsko dramo mladega in nadarjenega pisatelja Halcotta Gloverja »Wat Tyler«, Munroovo komedijo »By Mrs. Beam«, ki jo je nazvala kritika »nada v prepoved angleške družabne drame« in delo Suttona Vane »Quatvarel Bound«. Zadnji dve deli so z uspehom igrali tudi na odru v Westendu. Ne smemo pozabiti tudi umet-

niškega prizadevanja nekaterih privatnih gledaliških podjetnikov, zlasti Stage Society in Phoen Society. V teh dveh gledališčih se vrizarjajo ob nedeljah popoldne dela, ki bi jih ne riskirala niti večja gledališča. Tako so prišla na angleški oder dela lorda Johnsa, Pikandella, Nycherlega, Jurinja Kaiserja itd. Podozelska angleška gledališča skrbijo za dobre repertoarje. Še bolj nego londonska. Gledališče Repertoire v Birminghamu je vrzilo Shawovo dramo »Bank do Methusalem«, ki je na Angleškem poprej sploh še niso igrali. Tudi gledališče v Manchesteru se zelo lepo razvija. Vse kaže, da se angleško gledališče kmalu zopet opomore in preboji povojno krizo brez težjih posledic.

— Našim mladim. Spisal Fr. Ks. Meško. V Ljubljani 1925. Natisnila in založila Učiteljska tiskarna v Ljubljani. To je naslov drobni, lični knjižici, ki je pred kratkim izšla in s katero je naš mladinski pisatelj iznova obogatil našo mladinsko literaturo. Knjižica obsega 27, večinoma prav kratkih pjes, ki bodo baš zaradi tega še posebno dostopne otročjim srcem in otročjim možganom in jim je torej namenjena uspeh zagotovljen. Ker so spisane deloma v vezani, deloma v nevezani besedi in so tudi po svoji vsebini dokaj različne, bodo tem bolj mikale in vzpodbujale mladega čitatelja. A so med njimi nekatere, ki jih bo celo odrasel človek s slastjo čital in videl v njih tudi še kaj več, nego golo, mladini namenjeno zabavo. Taki sta n. pr. »Zalostna zgodba« in pa »Zaba in lastovka«. Tudi basni »Luna in žabica«, pa »Čmrlji in vrabčiči« prištevamo lahko sem. Jako srčkana in iz ljubko realistično podana je »Urica«, a najtehtovitejša se vidi meni vizionirana dramatična slika »V pričakovanju«. Vsebinsko spominja nekoliko na črtno istega pisatelja »Na svetli post«, ki jo nahajamo v zbirki »Obilnih večerih«. Morda je slika »V pričakovanju« nekoliko pretežka za čitatelja, kateremu je namenjena, a o tem ne dvomim, da vzbudi tudi v otročjem srcu primeren odmev ter vsaj slutnje onega, česar še ne more povsem razumeti.

Naš pisatelj vedno razmišlja, vedno snuje! Vsak dogodek, vsak spomin iz otročjih let se mu razbohoti v domišljiji v prečisti kreaciji. Zato sem uveren, da knjižica, ki jo baš kar poklanjam naši mladini, še ni zadnja. Meškove stvari se same priporočajo, zato bi bilo odveč, ako bi hoteli bodriti koga, da naj si nabavi to najnovjšo delce njegovo!

— Janackova »Njena pastorka« in o repertoarju gledališč v Aachenu, Altenburgu, Zagrebu, Augsburgu, Berlinu, Bremenu, Gdanskem, Darmstadtu, Dasavu, Erfurtu, Frankfurtu, Geri, Hamburgu, Koburgu, Kölnu n. R., Ljubljani, Newyorku, Nürnbergu, Stockholmu, Stuttgartu, Freiburgu, Dunaju, Brnu, Olomouci, Plzni in Pragi.

— Jubilej lužiškega kulturnega delavca. Dne 29. julija je praznoval v saškem Pernu 60letnico višji učitelj August Ker. »Serbske Novine« so mu posvetile simpatičen jubilej in članek, v katerem naglašajo zlasti njegovo buditeljsko delo med to najmanjšo slovensko družino. Iz Kerkovega življenja je razvidno, kako težko in brezupno je bilo na rodno delo med lužiškimi Srbi. V njegovem rojstnem kraju Cornovi je bilo pred 60 leti mnogo Srbov, ki so govorili samo srbsko. Zdaj govori prebivalstvo teh krajev večinoma nemško. Jubilar je moral mnogo pretrpeti, ker je bil vedno zaveden Slovan. — »Prodana nevesta« v Newyorku. V repertoarju Metropolitan opere v Newyorku so sprejeli letos »Prodano nevesto«. Dirigiral jo bo Bodansky.

— Zvezdarna na Mount Wilson. Opazovalnica na Mount Wilson blizu mesta Pasadena v Kaliforniji, kakor tudi fizikalni laboratorij tega mesta dobiva gmotna sredstva od Carnegievega zavoda. Zdaj je ravnatelj te zvezdarne dr. W. S. Adams. Zvezdarna se peča v prvi vrsti za astrofiziko, s katalogiranjem zvezd itd. V ta namen služita dva velika daljnogleda, spektroskopio grafi in cela vrsta drugih aparatov, preskrbljenih s povečevalnimi, spektroskopičnimi in fotografičnimi aparati. Fizikalni laboratorij v Pasadena dela umetne reprodukcije optičnih pojavov v svetovju. S pomočjo raz-

nih električnih metod so delali na tem za vodu eksperimente, ki odkrivajo kemično zgodovino svetovja.

— Angleško priznanje češkega grafičnega dela. V Londonu imajo elitno združenje The Double Crown Club, ki šteje 30 članov, samih odličnih grafičkov, tiskarjev, založnikov in pisateljev, ki so si pridobili mnogo zaslug za lepi tisk knjige. Ta klub določa vsako leto, katera angleška knjiga

je najlepše opremljena. Mnenje tega kluba je merodajno za ves svet. Zato je za češko slovaško grafiko tem bolj razveseljivo dejstvo, da je imenovan letos klub dveh kron dva češka delavca na polju tiska za svoja častna člana. To sta ravnatelj Industrijske tiskarne Method Kalab in založnik Artur Novak, oba odlična grafika, čijih neumorno delo je mnogo prispevalo k razvoju češke grafike.

Centrala trgovine z dekleti v Zagrebu

Trgovina z dekleti razpletana po vsej državi. — Doslej aretiranih 45 oseb samo v Zagrebu. — Na vidiku senzacionalni proces ki razgrne moralni nivo Zagreba.

Včeraj 4. t. m. smo kratko javili o odkritju dobro organizirane družbe trgovcev in trgovk z »belim blagom«. Središče te trgovine je bilo prestolno mesto Zagreb, od koder so vodile trgovske niti v najrazličnejše kraje in mesta naše države. Zagrebški trgovci so imeli svoje zaupnike po vseh krajih, ki so znali potem speljati mlade in neizkušene deklice v razne kraje pod pretezo, da jim preskrbe udobne in dobre službe.

Nravstveni oddelek zagrebške policije je dobil pred mesecem zaupne informacije, kako so izgubila mlada dekleta iz Zagreba. Ovdabe so se dnevno množile. To je dalo policiji povod, da je po svojih organih razširila poizvedbe v vse kraje in je nekatere deklice našla v zelo obupanem položaju. Vstrajne in intenzivne poizvedbe so končno prinesle luč v te temne in nesrečne nižave. Policija je zvedela, da se v Zagrebu neke »elegantne dame«, ki zelo misteriozno nastopajo, na veliko bavijo s trgovino z dekleti. Že po teh informacijah je bilo policiji jasno, da je Zagreb središče te trgovine in da se iz Zagreba po temnih elementih in tipih dobavljajo raznim javnim hišam v državi mlada, še nedolžna dekleta.

Nravstveni oddelek policijskega ravateljstva je odposlal svoje agente v Bjelovar, Sisak, Petrinjo, Zemun, Novi Sad, Sombor, Subotico ter še druga mesta. Tu so agenti preiskali javne hiše in zaslišali več deklet. Na podlagi zapisnikov je prišla policija do prepričanja, da so neke elegantne in v razkošju živeče dame monopolizirale to trgovino. Že davno sumljive dame je policija strogo nadzirala in končno jih je pri umetno nastavljenih zankah ujela ter aretirala. Te elegantne dame in lastnice javnih hiš so: Neža Wenzel, Antonija Buharić, Cilka Sladović in Angela Ponikvar — Mikšić. Zadnja je bila nestalna bivališča. Vse so zadrževale, da žive v siromaštvu in bedi.

Te dame so v najkrajšem času prodale 23 mladih deklet, ki so jih zvale pod različni mikavimi obilubami v javne hiše, kjer so potem postale žrtve mladih pohotnežev. Ti so deklicam najprej obljubljali zakon, potem velike nagrade in končno so se deklice udale. Naravno, da je prišlo na to razočaranje in deklet v javni hiši si ni znalo pomagati več. Organi zagrebške policije so začeli zasliševati vsako nesrečno deklico, ki je v zapisniku opisala svojo žalostno in tragično zgodovino kakor tudi nam, kako so jo zvalili in prevarili.

Na policiji pred policijskimi organi so se odigravali pretresljivi prizori. Mnoge nesrečnih deklet so se s solzami v očeh zvaljevale policiji, da jih je rešila iz krepiljev krvočnih in nenastitnih pijavk. Mnoge pa so ostale popolnoma apatične in so odgovarjale na vsa vprašanja brezbržno, kratko. Pri njih je zdravstvena komisija konstatirala, da so težko bolne na raznih nalezljivih boleznih. Ta dekleta so samo izjavila, da se po provincialnih mestih ne vrši nikak zdravstvena kontrola javnih hiš in da so v teh razširjene vse mogoče venerične bolezni. Te deklice so takoj odpeljali v bolnico.

Odkritje središča trgovine z dekleti je izzvalo že sedaj v Zagrebu velikanski prah. Aretiranih je 45 oseb. Nekateri so prepričani, da bodo gotovo faktorji skušali to stvar zatusirati, kar pa ni mogoče in je potrebna javna kontrola. Trgovci z dekleti so imeli prav lepe dohodke. Vsaka zvodnica je dobila za »posamni komad« poleg dejanskih stroškov še 1000 Din nagrade.

Policija je včeraj izročila vse spise sodišču, aretirance pa so prepeljali v preiskovalni zapor.

Zagrebški listi danes zelo obširno opisujejo usodo 27 deklet, ki so stare po večini od 14 do 17 let in ki so prišle v roke brezsrčnih spekulantov z belig blagom. Policijski nadzornik Vekoslav Jurić je obšel vse javne hiše od Bjelovara do Zemuna in tu je imel prilike v razgovoru z nesrečnimi dekleti spoznati vse manipulacije trgovcev in lastnikov javnih hiš. Po večini so sedaj lastniki javnih hiš aretirani.

V Zagreb so pripeljali iz raznih javnih hiš 27 mladih deklet, ki so izjavile, da nasploj kot priče proti trgovcem. Poročevalci listov so se na mestu prepričali, da se nahaja med temi deklicami veliko številno deklet izpod 15 let in nekaj od 15—17 let; najstarejša je ena, in sicer 20 let. Nekatera so venerično bolna. Opisujejo vse svoje nesreče. Zvodnice so kakor hijene hodile po zagrebških ulicah in zasledovale deklice, ki so iskale službe ali so bile brez posla. Uporabljale so svoje rafinirane metode, obljubljajoč jim krasno in udobno življenje, toda delansko so jih spravile v javne hiše. Med sabo so se trgovci in trgovke sporazumevali s posebnimi izrazi. Med seboj so malopridne zvodnice rabile za trgovsko poslovanje izraz »ferkičati«. Ta strokovni izraz je pomenil, da je treba nesrečno deklo spraviti v javno hišo. Zelo nesrečna je bila usoda 15-letne deklice v modri, progiški obleki. Te so hijene obljubljale stanovanje, hrano in 1500 Din na mesec, če prevzame službo kot natakarica v Petrinji. Dekle je krasno, a še neizkušeno. V spremstvu zaupnice je prišla v Petrinjo in tam na rafiniran in tajan način v javno hišo. Tu se je pričela njena kalvarija. Bila je ravno 10 dni v hiši. Bila je že vsa obupana in si ni znala pomagati, ker bila je napram gospodarju prezadožena. Prišel je nadzornik Jurić. Tu se je dekletke vrglo pred njega in mu pričelo praviti svojo zgodbo, proseč, da jo reši. Navedla je natanko, kdo jo je spravil v nesrečno hišo. Žrtve teh hijen v človeški obliki so postale deklice iz vseh mogočih stanov in poklicev, poleg služkinje, odgojiteljice, nameščenke po raznih uradih, ki so postale začasno brez posla, kontoristnje itd. V roke neusmiljenih hijen je padla tudi deklica, ki ima poleg ljudske šole tudi 4 razrede meščanske šole in 1 razred pripravnice. Bila je nameščena v nekem zagrebškem uradu. Dobila pa jo je nekdo, ki je znal izbrabiti in izkoristiti njeno neizkušnost. Ona je morala služiti v uradu kruha, da je preživljala svojega bolehnega, ki je ni mogel več vzdrževati v šoli. Nekega dne se je spoznala z zvodnico Angelo Ponikvarjevo, elegantno in vitko damo. Rezultat tega spoznanja je bil, da je to inteligentno in marljivo deklo prišlo v javno hišo v Zemunu. Tu jo je našel nadzornik Jurić.

— J. K. prepu. V Kamnu treba popraviti neresnico, da bi bil stari Jug padel zaboden od A. Cimprica. Res je pa, da sta nekaj sporekla in res je, da se je spozabil Cimprič ter dal zauskico staremu Jugu. Ta je pozneje padel na kamenita tla in si prizadaj smrtonosno rano na sencili. — J. Nezanec pod vlakom. Blizu Miramara so našli v nedeljo zvečer razmesarjeno truplo nekega neznanega človeka, starca okoli 40 let. Sodi se, da se je vrgel pod večerji vlak, ki ga je raztrgal.

— J. Izid občinskih volitev v Podgori. St. Petru pri Gorici. V nedeljo so se vršile v občini Podgora in St. Peter pri Gorici občinske volitve. V Podgori je prodrla takozvana Kmetko-delavska lista vsled nesloge med pristaši slovenske narodne liste. V St. Petru je zmagala domača gospodarska lista. Ti dve listi, ki sta prodrli, sta precej blizu komunistični stranki. V Podgori je vpisanih volivcev 900. Delavska lista je dobila 436 glasov, slovenski krščanski socialci 135. V St. Petru je vpisanih volivcev 454, glasovalo pa jih je komaj 185. Slov. kršč. socialci so dobili 38, delavska lista pa 95. Filofašistovska lista je dobila 52 glasov. Prava zmešnjava v dveh važnih slovenskih občinah tik Gorice! Volitve v St. Petru so radi formalnih pogreškov menda razveljavljene. Te volitve pa so tudi glasbeno memento slov. kršč. socialcem, da bo treba izpremeniti preveč svojeglavno politiko! Skoda, ki jo povzroča, je že prevelika.

— J. Poroka. Poročil se je gosp. Ognje-slav Šoban iz Vrtojbe z gospodično Zalko Kuzminovo iz Standreza. — J. Avtomobilska nesreča. V nedeljo po polnoči se je pripetila na Travniku v Gorici avtomobilska nesreča. Sofer Angeli je zavozil v kandelaber ob trotoarju. Sofer je pri sunku dobil notranje poškodbe, akademik V. Poberaj je zadel z glavo ob steklo, podjetnik Štrukelj je ostal nepoškodovan. Na akademiku Poberaju se je izvršila v bolnici operacija; izgubil je levo oko. Omenjeni so se vozili iz Prvačine od koncerta.

— J. Alpi ni na Julijskih Alpah. Dne 1. t. m. je odšel iz Gorice alpski bataljon »Vincenza« na planinsko ekskurzijo, ki bo trajala do 26. septembra. Italijanski alpski posetijo vse važnejše točke po Alpah, pri dejo na Kanin, Kna, Rombon, Triglav itd. Opozarjajo se na to turist.

PRETENDENT NA ČESKOSLOVANSKO. PRESTOL. Princ Maks, sin nadvojvode Frana Ferdinanda in vojvodinje Hohenberg. Novoustanovljena češkoslovaška monarhijska stranka je določila Maksa za bodočega češkega kralja.

Julijska krajina

— J. Smrtna kosa. V Trstu je umrl vpo-kojeni pot. agent g. Anton Sosič.

— J. Koncert učiteljskega zbora v Prvačini je uspel sijajno. Drugi del sporeda je bil posvečen skladbam g. E. Adamiča, ki praznuje letos 25letnico svojega umetniškega vstvarjanja.

— J. K. prepu. V Kamnu treba popraviti neresnico, da bi bil stari Jug padel zaboden od A. Cimprica. Res je pa, da sta nekaj sporekla in res je, da se je spozabil Cimprič ter dal zauskico staremu Jugu. Ta je pozneje padel na kamenita tla in si prizadaj smrtonosno rano na sencili.

— J. Nezanec pod vlakom. Blizu Miramara so našli v nedeljo zvečer razmesarjeno truplo nekega neznanega človeka, starca okoli 40 let. Sodi se, da se je vrgel pod večerji vlak, ki ga je raztrgal.

— J. Izid občinskih volitev v Podgori. St. Petru pri Gorici. V nedeljo so se vršile v občini Podgora in St. Peter pri Gorici občinske volitve. V Podgori je prodrla takozvana Kmetko-delavska lista vsled nesloge med pristaši slovenske narodne liste. V St. Petru je zmagala domača gospodarska lista. Ti dve listi, ki sta prodrli, sta precej blizu komunistični stranki. V Podgori je vpisanih volivcev 900. Delavska lista je dobila 436 glasov, slovenski krščanski socialci 135. V St. Petru je vpisanih volivcev 454, glasovalo pa jih je komaj 185. Slov. kršč. socialci so dobili 38, delavska lista pa 95. Filofašistovska lista je dobila 52 glasov. Prava zmešnjava v dveh važnih slovenskih občinah tik Gorice! Volitve v St. Petru so radi formalnih pogreškov menda razveljavljene. Te volitve pa so tudi glasbeno memento slov. kršč. socialcem, da bo treba izpremeniti preveč svojeglavno politiko! Skoda, ki jo povzroča, je že prevelika.

— J. Poroka. Poročil se je gosp. Ognje-slav Šoban iz Vrtojbe z gospodično Zalko Kuzminovo iz Standreza.

— J. Avtomobilska nesreča. V nedeljo po polnoči se je pripetila na Travniku v Gorici avtomobilska nesreča. Sofer Angeli je zavozil v kandelaber ob trotoarju. Sofer je pri sunku dobil notranje poškodbe, akademik V. Poberaj je zadel z glavo ob steklo, podjetnik Štrukelj je ostal nepoškodovan. Na akademiku Poberaju se je izvršila v bolnici operacija; izgubil je levo oko. Omenjeni so se vozili iz Prvačine od koncerta.

— J. Alpi ni na Julijskih Alpah. Dne 1. t. m. je odšel iz Gorice alpski bataljon »Vincenza« na planinsko ekskurzijo, ki bo trajala do 26. septembra. Italijanski alpski posetijo vse važnejše točke po Alpah, pri dejo na Kanin, Kna, Rombon, Triglav itd. Opozarjajo se na to turist.

Maksim Gorkij:

Boles

Znanec mi je pripovedoval nekoč to-le:

Ko sem v Moskvi studiral, sem se slučajno nastanil poleg ene »izmed tistih« ... saj razumeš. Bila je Poljakinja po imenu Tereza. Visoka, močna črnolaska, s črnimi, značilnimi kolobarji pod očmi, z velikim grobnim obrazom, kakor bi ga izsekal s sekuro. Groza me je bilo bleska njenih temnih oči, njenega mogočnega basa, majhnih kretanj in vse okorne, zavajalne postavke, ki me je spominjala branjeveke na trgu. Stanoval sem v podstrešni sobi, in njena vrata so bila nasproti mojim. Nikoli nisem odpiral svojih vrat, če sem vedel, da je doma. Sicer pa je bila bolj redko doma. Včasih sem jo srečal zunaj na stopnicah in njen smehljaj je bil lačen in ciničen. Često sem jo videl pijano, z zabuhlimi očmi in zelo razmršeno. Smehljajala se je nekam posebno pohotno. V takih slučajih me je ogovorila:

— Pozdravljeni, gospod student! Pri tem se bedasto režala in zbujala v meni odpor. Bil bi se preselil, da se rešim teh neprijetnih prizorov in pozdravov, pa sem imel tako prijetno sobico z lepim razgledom in tako tiho je bilo v tisti ulici ... Pa sem potrpel. In kar se nekega jutra — premetaval sem se še po postelji in mislil, kako bi najlažje izostal od predavanja — naenkrat odpro vrata in ta odvrtna Tereza zakliče z globokim glasom:

»Pozdravljeni, gospod student! — Kaj hočete? sem jo vprašal. Vidim — njeno lice je mračno, zamišljeno. Kaj takšnega pri nji še nisem videl. — Kakor vidite, gospod, prihajam k vam z neko prošnjo ... Storite mi to uslugo.

Jaz pa ležim, molčim in si mislim: »Beži! Napad na mojo nedolžnost, nič več in nič manj! Le drži se, Yegore. — Rada bi pisala domov, vidite li — je spregovorila tiho in boječe. — Eh.« — si mislim, »vrag te vzemi, pa naj bo!« Vstal sem, sedel za mizo in vzel papir, rekoč:

— Pojdite sem, sedite in narekujte! Približala se mi je, sedla na stolček in me poželjivo ogledovala. — Torej, komu naj pišem? — Po varšavski cesti do mesta Savienjany, Boleslavu Gašpugovu.

— Kaj pa naj pišem ... Povejte ... — Mili moj Boles ... srce moje ... Moj zvesti med najzvestejšimi ... Naj te varuje mati božja! Zlato moje srce, zakaj tako dolgo ne pišeš svoji golobici Terezi, ki tako hrepeni po tebi?

Malo je manjkalo, da se nisem na ves glas zasmel. Hrepenega golobica ... skoraj dva metra visoka, s takim črnim licem, kakor da je golobica vse življenje ometala dimnike in da se ni nikoli umila. Komaj sem zadrževal smeh, ko sem jo vprašal:

— Kdo je ta Boles? — Boles, gospod student, je moj ženin. — Ženin?!

— Kaj se pa gospod tako čudi, kaj mislite, da kot deklo ne morem imeti ženina? — Ona deklet? — To je pa res imenitno!

— O, zakaj pa ne? Vse je mogoče ... Ali sta že dolgo zaročena? — Za šest let!

— Servus.« si mislim. No, napisala sva pismo tako nežno in laskavo, kot bi sam kramljal s tem Bolesom, kot da ga ne pošilja Tereza, nego neka druga, manjša od nje.

— Hvala lepa, gospod, za uslugo! — je dejala Tereza in se poklonila.

— Ali vam morem storiti kako protiuslugo?

— Ničesar ne potrebujem, hvala lepa, le nikar se ne trudite! — Morda pa ima gospod raztrgano srajco ali spodnje hlače?

Cutil sem, da me je spravila ta brenta v krilu v zadrego, da zardevam. Jezno sem ji odgovoril, da ne potrebujem njenih zaslug.

Odšla je.

Minila sta dobra dva tedna ... Nekega večera sedim pri oknu in razmišljam, kje bi našel kako razvedrilo. Dolgočasim se, vreme je slabo, nikamor se mi noče in iz dolgega časa se začnem analizirati.

Odpro se vrata — hvalabogu, nekdo je prišel ...

— Gospod student, ali nimate nobenega nujnega opravila? — Tereza! Hm ...

— Ne! Kaj bi pa radi?

— Prosila bi gospoda, da napiše še eno pismo ...

— Prosim ... Boles? — Ne, to pot pa že drugemu.

— Ka-aj? — O, kako sem neumna! Nisem hotela tako reči, oprostite, gospod. Veste, zdaj pisem ne potrebujem jaz, pač pa nekaj moja prijateljica ... to se pravi ne prijateljica, nego neki znanec ... On sam ne zna pisati ... ima pa nevesto, ki ji je tudi ime Tereza ... Torej bi prosila gospoda, da napiše pismo tej Terezi.

Ogledujem jo — obraz ima umazan, prsti se ji tresejo, v zadregi je ... in takoj je vse jasno.

— Čuite, gospodična! — ji pravim. — Vi nimate nobenih Bolesov, ne Terezo. Vse to je laž. Kar nikar se ne sukajte okrog mene. Nočem imeti z vami posla. Razumete?

Takoj sem jo spravil v zadrego. Stopicala je in smešno gibala z ustnicami, kakor bi hotela nekaj povedati, pa ji ni šlo iz ust. Čakal sem, kaj bo iz tega. Spoznal sem, da se nisem dosti zmotil, ko sem jo osumil, da me hoče speljati na kriva pota. Saj je bila stvar povsem jasna.

»Gospod student.« je začela, pa se je takoj obrnila in odšla. Ostal sem sam in neprijetna mi je bila zavest, da sem jo morda razžalil. Slišal sem, kako je ježno zapustila vrata. Pomislil sem in sklenil stopiti v njeno sobo, poklicati jo nazaj in napisati vse, kar želim.

Vstopil sem. Sedela je za mizo, na-

slonjena na komolce.

— Čuite! — sem jo ogovoril ... Skočila je pokoncu, stopila k meni, položila mi je roko na ramo in zašepetala ali bolje rečeno zagodrnjala:

— No, torej kaj je? No! Nobenega Bolesa ni, ni ga! Tudi Tereze ni! A kaj je z vami? Težko se vam zdijo praskati s peresom po papirju, kaj ne? Eh, vi! Pa še tak, takoj bel in nežen! Nikogar ni, niti Bolesa, niti Tereze, samo jaz sem ... No, in kaj potem, no?

— Dovolite, — sem odgovoril ves presenečen, — kaj naj to pomeni? — Bolesa ni!

— Seveda ga ni! In kaj zato?

— In Tereze — tudi ni?

— Tudi Tereze ni! Jaz sem — Tereza.

Debelo sem jo pogledal, ker nisem vedel, komu majka koleščka v glavi — meni ali nji. Ona pa je zopet sedla za mizo, posedala in se vrnila k meni, rekoč:

— Ker ste imeli toliko dela z Bolesovim pismom — eva ga, vzemite ga nazaj. Meni pa napišite drugo.

Pogledal sem — v roki sem držal Bolesovo pismo. — Pfuji!

— Čuite, Tereza! Kaj pomeni vse to? Saj ne potrebujete drugih, da bi vam pisali, ko sem že jaz napisal pismo, ki ga vi niti odposlali niste.

— Kam?

— Tistemu — Bolesu vendar.

— Saj ga sploh ni, tega Vse se mi meša v glavi!

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 5. avgusta 1925.

— **Angleški znanstvenik v Jugoslaviji.** V Beograd je prisel dr. P. E. Britman, rektor Molden Collegia in profesor na oxfordski univerzi v Angliji. Dr. Britman spada med naše največje prijatelje, ki smo si jih pridobili na Angleškem za časa svetovne vojne. Kot teolog po stroki je dr. Britman znan na Angleškem kot temeljit poznavalec vzhodne pravoslavne cerkve. Kot član Srbskega podpornega fonda je med vojno pomagal našim dijakom, ki so se zatekli na Angleško. Poseben pomen pa je dal srbskim pravoslavnim bogoslovcem, ki so študirali v Oxfordu. Za to svoje človekoljubno delo je bil dr. Britman odlikovan z redom sv. Save. Dr. Britman je sedaj vdružen v naš državi. Iz Beograda potuje v Bosno in Dalmacijo, kjer ga največ zanimajo stare rimske izkopnine v Splitu. Minister ver. g. M. Trifković je včeraj sprejel dr. Britmana v svojem kabinetu.

— **Srečna beogradska univerza.** Beogradska univerza je dobila te dni na račun reparacij iz Nemčije veliko množico raznih potrebščin, večinoma kemičnih in tehničnih učnih pripomočkov. To je menda že tretji ali četrti slučaj, da se beogradska univerza, ki je že itak dovolj bogata in opremljena z vsem potrebnim materialom, izpopolnjuje na račun reparacij. Ali bi ne kazalo privoščiti kako drobnino z mlize gospodove tudi drugim univerzam, zlasti ljubljanski, ki je med siromašnimi najbolj siromašna?

— **Spomenik kralju Petru I. v Bugojnu.** V nedeljo 16. t. m. povodom 4. obletnice smrti kralja Petra I. bo v Bugojnu v Bosni svečano odkritje spomenika pokojnemu velikemu kralju.

— **Zemljoradniške zadruge,** ki so včlanjene v Zadrugi zvezi, so odslej proste poštnih taksi.

— **Skladišče tobaka.** V kratkem začno graditi v Kavadaru in Skopju velika skladišča za tobak. Za skladišče v Skopju je odobreno 10.300.000, za ono v Kavadaru pa 7.070.000 Din kredita.

— **Pomočnik finančnega ministra.** Ker je izvoljen Srečko Tešica za predsednika glavne kontrole, pride na njegovo mesto baje ravnatelj neposrednih davkov Josip Stojanovič. Stojanovič bi nadomestil vpokojeni načelnik ministrstva Letica.

— **Nova ženska gimnazija v Sabotici.** Prosvedno ministrstvo namerava otvoriti v Sabotici novo žensko gimnazijo, ki bo začasno v poslopju meščanske šole.

— **Tobačna tovarna v Nišu** bo znatno povečana. V ta namen je že odoben kredit v znesku 20.700.000 Din.

— **Nove lokomotive na liški progi.** Generalna direkcija železnice je poslala na liško progo več novih in dobrih lokomotiv, ker so se vsled slabih lokomotiv pojavljale zamude.

— **Nov pravilnik za 2% telesni davek.** Vsled resolucije, ki se je sprejela na skupnem sestanku predstavnikov gospodarskih zbornic in ministrstva financ glede postopanja pri 2% telesnem davku, pripravila generalna direkcija neposrednih davkov nov pravilnik, ki bo v kratkem gotov.

— **O meteoroloških postajah v Sloveniji** prinaša gosp. A. Gavazzi v »Geografskem Vestniku« zanimiv članek, katerega konec se glasi: »Ljubljana kot kulturno središče Slovencev bi morala imeti svoje kulturne, odnosno znanstvene institucije nameščene tudi v primerljivih prostorih. Ljubljanski meteorološki zavod še nima pripravljene observatorija, temveč so aparati razporejeni kar na treh mestih: v realki, na univerzi in v porodnišnici, tako da je kontrola zelo otežena. Tudi ni v teh zgradbah primerljivih prostorov, da bi se uvedla opazovanja s heliografom, aktinometrom, anemometrom, s termometrom za temperaturo tal, z aparati za izhlapevanje vode, beleženje neviht itd. Ker se ni nadejati, da bi v doglednem času država zgradila primerno stavbo, se obračam s prošnjo na ljubljanski občinski svet, da si vzame za vzgled svoje ga druga v Splitu: ta zida na svoje stroške (na Marjanu) meteorološki observatorij, ki bo združil kot »Matica« krog sebe vse stare in nove meteorološke postaje v mi ni drugega nego pljuniti in oditi. Toda ona mi je vse pojasnila.

— Kaj hočemo? — je dejala mirno. — Če ga ni, ga pač ni. Saj bi rada videla, da bi bil. Kaj nisem človek, kakor vsi drugi? Seveda jaz ... jaz že vem. Pa vendar nikomur ne storim žalega, če mu pišem.

— Dovolite — komu?
— Bolesu vendar!
— Saj pravite, da ga ni.
— Ah, moj Bog! No, kaj pa je ta tem, če ga ni — no? Ni ga, pa ga ni. Jaz mu pa pišem, no, in izgleda tako, kakor da bi bil. Tereza sem pa jaz in on mi odgovori, jaz pa zopet njemu.

Razumel sem. Sam me je bilo, pa sam nisem vedel česa. Tri korake od mene stanuje človek, ki nima na svetu nikogar, ki bi bil z njim prijazen in ljubek, in ta človek si izmišlja prijatelje.

— Ko ste mi napisali pismo za Bolesa, sem ga dala prečitati drugemu, in ko mi je to čital, sem mislila, da je Boles res na svetu. In ko mi čitajo pismo Bolesa, Terezi, menj, sem še bolj prepričana, da je Boles res moj ženin. In tako si lajšam življenje.

— Da ... vrag te vzemi! ... No, posilhal sem pisal redno dvakrat na teden pismo Bolesu in Bolesov odgovor Terezi. Imenitno sem pisal te odgovore ... Poslušala jih je in plakala ... In zato, ker so ji spravila izmišljena Bolesova pisma vsakokrat solze v oči, mi je zakrpal vso obleko in perilo. Potem se je nekaj pregrešila in vtaknila so jo pod klinč. Kmalu nato je umrla.

Dalmaciji. Naj bi ne bil ta moj apel le vox clamantis in deserto!

— **Debato o feminizmu** bi rada otvorila gđ. Alojzija Stebi. Prav radi bi sedeli taki debati, zlasti je zato, ker bi lahko s tem razčistili tudi gđ. Štebjevi neke pojme modernega feminizma. Pa ker je gđ. Alojzija otvorila debato z zelo neokusno razliko med feminizmom »proletarskih žensk« in institucijo »narodnih dam«, ji povemo, da ne sodelujemo pri debati. Vsevedna domisljivost ni na mestu pri osebi, ki je za feminizem v Sloveniji kolikor koli zaslužna! Radi njene zaslužnosti smatramo, da bi nastopala s polnim imenom samo pod članki, ki so stvarni, resni in brez nadutih privrskov. Institucijo narodnih dam in njih delo v preteklosti in sedanjosti pa naj lepo pusti pri miru. K definiciji feminizma, ki nam jo ponuja gđ. Štebjeva, odgovorjamo, da je predložena definicija njena zasebna lastnina in njen pravičen nazor. Feminizem je v bistvu nekaj drugega: vse tisto, kar se je do sedaj oznanjalo in zahtevalo iz ust feministki! Te zahteve pa niso bile enodušne, nego se srenjajo od naroda do naroda, od leta do leta! Moderna katoliška feministka ima o feminizmu gotovo drug nazor, kakor »proletarska žena« iz Slovenije ...

— **Glasbeni dom v Domžalah.** Domžalska godba je začela graditi svoj dom med železnico in državno cesto. Domačini godbo pri tem poživljajo podpirajo. Tako se je trgovec g. Jak. Menart obvezal, da navozi brezplačno 150 voz peska iz Bi. strice.

— **Premožen slovenski izselenec.** V Leadville v Ameriki živi Fran Zajec (Frank Zajc) z Dolenskega doma, ki se je izselil v Ameriko pred 39 leti. S trdim pa vstrajnim delom si je priboril lepo premoženje. Ima rove, trgovino, kmetijstvo, živinorejo. V trgovinah je zaposlenih 42 oseb. Posedstvo obsega 800 akrov. Od navadnega delavca se je povzpел do posestnika, trgovca in lastnika rorov. Leadville se imenuje mesto oblakov, ker se dviga visoko nad morsko višino.

— **Počitniška kolonija ljubljanske dece v Metliki.** V Metliki, v središču naše prelepe Belokrajinke, se mudi že črti teden 40 ljubljanskih otrok, ki jih je poslalo semkaj na oddih »Kolo jugoslovenskih sester« s pomočjo podpore mestne občine ljubljanske. Izredno lepo vreme izrablja mladina za razne izprehode in igre, predvsem pa za kopanje in solnčenje, kar nam nudijo Kupa v najvišji meri. Temperatura vode 25—30 °C in je čista, kakor ribje oko. Ni čudo, da so otroci — ožgani od solnca, kakor kol ob trti — čili in zdravi in se počutijo prav dobro, mali Drago pa celo: »Još ne gré domue«.

— **Beli rojaki** prijazni nad vse, predvsem: g. šel. upravitelj Barle, g. zdravnik dr. Matjašič, gospe Korenova, Mastarjeva in Muchova in sploh vsi Metličani, za kar smo jim dolžni najtoplejšo zahvalo. Z obiski pa sta nas počastila g. višji šolski nadzornik P. Gangl ter g. dr. Riko Fux. No, ob sta se zadovoljno namuzala ob pogledu na našo drobnjav.

— **Osemnaest ur je nepretrgoma deževalo** v Detroitu v Združenih državah. Navli so napravili škodo za 5 milijonov dolarjev. Spodnji deli raznih poslopj in tovarnen so bili vsi pod vodo.

— **Bolgari, Ukrajinci in Srbi** na separatističnem hrvatskem zletu. Zagrebški »Obzor« javlja, da se udeležijo separatističnega hrvatskega zleta sredi avgusta v Zagrebu tudi bolgarski Sokoli, nazv. »junaki«, ukrajinski Sokoli in več srbskih sokolskih društev iz Hrvatske in Slavonije.

— **Znižana cena kruha na Dunaju.** Od 1. t. m. dalje se prodaja na Dunaju kruh iz tvornic, ki je težak 1260 gramov, za 90 grošev. Znižanje znaša 6 grošev.

— **Iz Rožanske Slatine.** Dne 21. julija t. l. je bilo navzočih gostov 1271. Jutri 6. t. m. bo koncert violinskega virtuosa Andro Gertlerja iz Budimpešte. Dne 8. t. m. priredi koncert znana zagrebčanka Zlata Novak, ki je že tri leta angažirana na pariškem Theatre Trianon-Lyrique. V nedeljo je dan siromašne dece. Ob 6. zvečer tombola, ob 9. koncert s sodelovanjem več umetnikov.

— **Odbor za Strossmayerjev spomenik** v Zagrebu je soglasno sklenil, da se postavi spomenik za Akademijo.

— **Gorkega sin oficir francoske častne legije.** Sin slavnega ruskega pisatelja Maksima Gorkega — s pravim imenom Peškov — je vstopil ob izbruhu svetovne vojne v francosko tujsko legijo. Nedavno je bil v vstaških bojih kot kapetan ranjen, vsled česar je bil imenovan za oficirja častne legije.

— **Lovska sreča.** Ljubljanski trgovec g. Ivanuš je včeraj v svojem revirju pod Toškim čelom ustrelil dva srnjaka.

— **Umri je v Semiču stud. ing. mont. g. Matija Stariha.**

— **Zunanji minister na potu na Bled.** Iz Beograda je prisel dame ob 11. z brzo vlakom zunanji minister dr. Nikčič v Ljubljano ter je ob 11.40 odpotoval s goreznim vlakom proti Lescau, od tu na Bled. Zunanji minister dr. Nikčič poroča v daljši avdienci kralju o zunanje-političnem položaju naše države, posebno o odnošajih J. goslarje do Grške in Bolgarske. Nekateri trdijo, da zunanji minister dr. Nikčič obenem prinaša kralju v podpis v narodni skupščini sprejet tiskovni zakon. Minister za šume in rudnike dr. Nikčič se ni prisel na Bled.

— **Smrtina nesreča.** Zvečer 3. t. m. se je vozil z motornim kolezom iz Kamnika proti Ljubljani 23letni počinč »Vinea« g. Viktor Deisinger. Blizu Trzinja je počila pnevmatika na kolezu, vsled česar je Deisinger priletel s tako silo na trdo cesto, da je vsled poškodb kmalu nato v bolnici umrl.

— **Štirje nevarni tiši.** Po krškem, ljubljanskem in kočevskem okraju se kladijo zelo nevarni tatovi Jos. Štrukelj, Možina Vinke, Jeko Jos. in Štrbenec Anton, ki so nujno

osumljeni, da so v noči na 30. m. m. oropali v Mirni peči gostilničarja Fr. Zupaničja za 9800 Din, v gostilni premočnejšemu Al. Saju pa za 3500 Din.

— **Gasilno društvo Bled** javlja, da se proslava 40letnice vsled slabega vremena ni vršila 2. avgusta in da je vs slavnost preložena z letnim sporedom na 9. avgusta. Proslava tovrstnega društva, da se proslava po možnosti v kar najčastnejšem številu udeležev. Za polovično vožnjo, ki je bila dovoljena za 2. avgust, se je proslava za 9. avgust. Za slučaj slabega vremena se vrši vsa slavnost v Zdraviliškem domu. Pri vsi prireditvi igra godba dravske divizije. Odbor. 1488-n.

— **Velik vlom v Tuzli.** V stanovanje ravnateljke Industrijske banke Mirka Rosnerja je bilo pred dnevi vlomljeno. Tat je odnesel ročno blagajno, v kateri je bilo zlatega in srebrnega nakita, dijamantov in briljantov za 100.000 Din.

— **Nesreče v gorovju.** Štirje turisti iz Monakovega so se ponesrečili v nedeljo. Rešena ekspedicija je na potu iz Stripsenjochia v Totenkirch našla štiri turiste žive, drugi štirje, vsi iz Monakovega, pa so umrli v mrazu in nevihti. Eden najodličnejših vodnikov Fichtl je padel tudi na tem gorovju, ker se je utrgala vrvi, in obležal mrtve.

— **Ako se star panj vname ...** Bogati beogradski trgovec G. mož v tistih letih, ko človeka ponavadi že pamet sreča, se je nedavno vozil v vlaku prvega razreda proti Zagrebu. Gospoda je premagovala zaspasnost vsled vročine ter se je udobno zleknil po blazinah. Neprizadovoljstvo pa je vstopila v oddelek mlada, elegantna dama, ki ga je pri pozdravu ljubezljivo osimila z bleščajočimi očmi. Stari gospod je takoj pozabil na vročino in spanec ter pričel razgovor z lepo damo. Ta mu je povedala, da je uradnica v ministrstvu ter se pelje na obisk k očetu, ki je gimnazijski ravnatelj v Mostaru. Ker se je dama čezdalje ljubezneje nasmejovala, je stari gospod prišel v tako ekstazo, da ji je začel dvoriti po vseh pravih zaljubljenecih z najbližjimi nadanji na končni uspeh. Na neki postaji je vlek obstal za pet minut. Vse je hitelo v okrepljenico po hladilno piščo. Ker je tudi mlada dama potožila, da je žejna, je galantni sopotnik brez obotavljanja odhitel v restavrant ter s težavo priboril vrček piva za lepo sopotnico. Toda vrnivši se s pivom v voz, je bil ta prazen. Mož je hitel s pivom v sosednje oddelke, toda sopotnice nikjer. Ker se dama ni vrnila tudi potem ne, ko je vlak odpeljal s postaje, je postal trgovec nestrpen. Pregledal je svojo prtljago. Ko je odprl ročno torbo, bi ga bila skoraj kap zadel. Iz torbe je namreč izginil debel sveženj bankovcev za 56.000 dinarjev.

Iz Ljubljane.

— **Notranji minister v Ljubljani.** Notranji minister Doža Maksimovič, ki se že od ponedeljka mudi v Sloveniji, je danes dopoldne inspiciral razne notranjemu ministru podrejane politične urade.

— **Regulacija Gradaščice** se, kakor čujemo, še ne bo tako hitro izvedla, ker bi bil potreben v to fond najmanj 3 milijonov dinarjev. Regulacija bi obsegala seveda črto od Viča do spodnjega trnovskega mostu (izliva v Ljubljano).

— **Asfaltiranje hodnikov!** Mnogo novih hiš v mestu in na periferiji še nima predpisanih tlakovanih ali asfaltiranih hodnikov. Opozorjamo na to mestni gradbeni urad, da stori potrebne korake! Predpisi stavbnega reda so za to tu, da se izvršujejo!

— **Pomanjkljiva razsvetljava.** Poroča se nam: Komenskega ulica, ki ima poleg Kolodvorske ulice in Resljeve ceste mogoč vojni promet, je že par tednov razsvetljena samo z eno plinovno svetilko, tako da je vsa ostala ulica temna. Ravnateljstvo plinarne naj poskrbi, da se bodo vžigale v tej ulici redno vse svetilke.

— **Nove ulične in hišne table.** Pišejo nam: Klerokomunistični občinski svet je imenoval celo kopico novih ulic in cest ter prekrstil celo mrežo starih, ne da bi bil zasledoval pri tem praktično in zgodovinsko stran ter poskrbel pravčasno za dobavo tabel in števil. Ponekod numeracija hiš sploh še ni definitivno določena in tudi ne izvedena. To je ena zmanjšava! Druza je ta, da je klerokomunistična konfuznost rodila zmedo pri uradih in zemljiški knjigi, pošti, sodnji in ostalih uradih, ker so vsi naslovi in krajevni okolišji pomešani. Tu je vsaka orientacija brez skice ali karte ljubljanskega mesta skoro nemogoča. Torej: Ven s tablam! In številkam na ulice in hiše!

— **Vreme v Ljubljani.** Dne 4. avgusta ob 21. temperatura 19.6 stop. C, zračni pritisk 760.7. Dne 5. avgusta ob 6. jutraj: 17.5 stop. C, zračni tlak 758.5 (730.5) in vlažnost 94. Opoldne 24 stop. C, zračni tlak 757 (729), vlažnost 81.

— **Tajništvo Samostojne demokratične stranke** v Ljubljani naznanja svojim pristajam, da se preseli z dne 5. avgusta 1925 iz sedanjih prostorov v Narodnem domu v Kazinsko poslopje II. nadstropje. Od 5. avgusta naprej posluje tajništvo za deželo v Kazini, letotako tudi Zveza kulturnih društev in Društvo za zgradbo društvenih domov. Vse ostale organizacije, kakor tudi tajništvo za mesto Ljubljano, ostanejo še v Narodnem domu.

— **Orjuna št. Jakob Krakovo** Tr. novo vabi vse svoje članke na vnašem se. stanek, ki se vrši danes v sredo, dne 5. t. m. ob 20. (8.) uri zvečer v gostilni br. Kav. čka. Privos 4. Dolžnost vsake članice je, da se sestanka gotovo udeleži ter s tem pokaže smisel Jugoslovenske žene napram svoji organizaciji, Narodu in Jugoslovenski državi. Zdravo! Za žensko sektoj: t. g. upravitelj. 1482-n.

— **Gospodarsko in izobraževalno društvo** za dvorski okraj priredi dne 9. t. m. I. dvorski sejem in alcer pri gosp. Oblaku na Tržaški cesti. Zvečer svaigurana. Ples prost. Kdor odnese evreški rekord, dobi ruce. Torej vni na sejem. 1473-n.

— **Pošta v Spodnji šiški** bo 8. avgusta t. l. začasno zatvorjena. Prostor, ki jih ima poštna uprava za pošto v Spodnji šiški (Ljubljana 7) v našem, so dokončno sodno odpovedani in jih mora poštna uprava do 8. avgusta t. l. izprazniti. Ker poštna uprava navzlic vestranskemu prizadevanju do zdaj ni mogla dobiti drugih primerljivih prostorov, bo pošta v Spodnji šiški dne 8. avgusta t. l. zaprta in ostane ta pošta, žal, zaprta, dokler se upravi ne posreči, da dobi in najame druge primerne prostore.

— **Dijaške gospodinjice** imajo v četrtek 6 t. m. ob 4. popoldne sestanek pri »Novem svetu«. 1483-n.

— **Seja načelstva in izvrševalnega odbora SDS** za ljubljansko oblast se vrši v soboto dne 8. avgusta ob 20. uri zvečer v prostorih tajništva SDS, v Kazinskem poslopju v veliki dvorani.

— **Orjuna v šiški** priredi v nedeljo 9. t. m. pri Stepiču vrtno veselico. Na vzporodu je godba, petje, šaljiva pošta itd. V slučaju slabega vremena se prireditev vrši v notranjih prostorih. Začetek ob 3. popoldne. Vstopnine ni. Vabljeni: so vsi pristajali jugoslovenske ideje. — Odbor. 1486/n.

— **Izgnubila stoka** se dva ključa na obročku. Najditelj se prosi, da ju vrne pri upravi lista. 1480-n.

— **Policijske ovadbe.** Rutar Ant. zaradi telesne poškodbe Alojzija Janežiča. Rifi Jos., Pate Ant., Pate Avg. in Progar Janez zaradi izgredov, Kurelovič Jos., Toni Angela, Babnik Lovro in Kovač Slavko zaradi pretepor; 5 oseb zaradi kalenja nočnega miru, 6 zaradi cestnopolne reda. Ar. tiran je bil v Ljubljani Jože Finc, ker je pobegnil od vojakov.

— **Pustite male k meni!** Ljubljanska policija je ovadila Fr. Tonija zaradi pohujšanja otrok.

Skladišče za mineralno olje v Ljubljani

Dolgo je pogrešalo naše mesto moderno napravo za vskladiščenje mineralnega olja, med katero spada petrolej, bencin, plinsko olje, benzol itd. Vse te snovi se zelo lahko vnamejo ali eksplozirajo, vsled česar se je nahajalo naše mesto v neprestani nevarnosti in le od slučajne sreče je bilo odvisno, da ni prišlo do večjih požarov v posidnih skladiščih tega blaga. Špediterji in javna skladišča ter trgovci so imeli in imajo še danes v središču mesta skrivno vskladščene še ogromne količine tega blaga, ter tako ogrožajo ne samo svoja poslopja, temveč tudi ona sosedov v slučaju požara.

Goreči petrolej ni mogoče gasiti s vodo, ker nastanejo eksplozije in bi bila cela naša požarna bramba brez moči pri takem požaru, če pomislimo, da imajo naši trgovci v sežifih vedno po 2 do 3 vgone petroleja v svojih skladiščih po mestu v zalogi.

Nadzorstvene oblasti so v tem pogledu bile do sedaj vedno zelo koncilijantne in popustljive ter niso preganjale domačih trgovcev radi svojih petrolejskih in bencinskih zalog, čeprav bi bilo to potrebno z ozirom na splošno varnost velikga števila ljubljanskega prebivalstva.

V drugih mestih se je trgovini prepovedalo trgovati s petrolejem ali bencinom, če ni imela dotična trdnika oblastveno dovoljenih skladišč za to blago izven mesta. Mnogi so radi tega opustili ta predmet, drugi so gradili skladišča in se specializirali. Tudi pri nas smo dobili ob Martinovi cesti moderno urejeno skladišče za mineralno olje, kjer se lahko hrani do 100 vagonov tega blaga v močnih železnih rezervirjih, ki izključujejo vsako eksplozijo. Vsak požar je onemogočen, ker je blago hermetično zaprto in ne pride zrak v dotik s petrolejem itd. Priporočati bi bilo ljubljanskim veletrgci, da shranjujejo svoj petrolej itd. v tem skladišču, ker jim bo to v bodoče v mestu zabranjeno.

Iz Celia.

— **Prostovoljno gasilno društvo v Gaberju** priredi v nedeljo dne 9. avgusta veliko veselico, združeno z javno tombolo na prostoru pred gasilnim domom v Gaberju.

— **Celjska koč.** Preuredba Celjske kočice pod Tovstom se bliža koncu. Izvršilci se končna slikarska in plesarska dela, nakoar bodo urejene sobe. Na razpolago bodo zgoraj 3 in spodaj 2 sobi. V ospredu pa bo za goste pripravljena prijetna veranda. Preuredba kočice se je vlekla po našem mnenju pač predolgo in bi bila ta dela pač lahko zgotovljena že v spomladi. S tem je tudi odšel lep dohodek podružnici SPD, katerega bi bila že v letošnjem času kočica donosala.

— **Nedeljski deževni nallv** je povzročil precejšnjo škodo v vaseh Babno, Medlog in drugih tamošnjih krajih v celjski okolici. Potok Ložnica je izstopil in poplavljal polja in travnike. Se v ponedeljek zvečer je izgledalo tam kakor jezero. Tudi druge vode so močno narasle.

Iz Maribora

— **Velik požar v Rušah.** Včeraj zjutraj je izbruhnil iz nepojasnjenih vzrokov požar pri posestniku Iv. Jugu ter upopelil hišo in gospodarsko poslopje. V nevarnosti je bila cela vas in samo naglo prhitelben ognjeasilec iz Lohinca, Maribora, Studencev, Bistrice in Selnice se imajo vaščani zahvaliti, da je bil požar lokaliziran.

— **Marborska plinarna** je po sedmih letih zopet dobila prvovrstni prenos iz Moravske Ostrove, vsled česar se bo kvaliteta znatno zboljšala.

— **Dva lokaja v mestni hiši** oddaja potom javnega razpisa mestni magistrat. V enem lokaju je bila dosedaj gostilna, v drugem pa delikastena trgovina. Za lokal se je potegovala kulturna institucija za javno čitalnico in knjižnico.

ZANIMANJE AZIJE ZA RUSIJO. Slika kaže dragoceno perzijsko preprogo z Lenino novo silko. To darilo je poslala Perzija p otm svoje trgovske misije sovjetski vladi.

Po svetu

— **Baronica Salis kot navadna služkinja.** Nedavno se je pri neki rodbini v Scheldi službovala dekla smrtno ponesrečila. Ker ni bila znana njena prava identiteta — izdajala se je za Holandijko — so preiskali njeno prtljago. Pri tem so našli dragulje velikanske vrednosti. Prvi hip so mislili, da je služkinja tatila, toda iz papirjev se je izkazalo, da je dekla baronica Salis iz nekdanje bogate avstrijske plemiške rodbine, ki je vsled padca valute izgubila premoženje. Najdeni dragulji bi bili sicer zadostovali za brezskrbno življenje, toda mlada baronica je šla raje služiti, kakor bi se ločila od dragih spominov.

— **Samomor zakonito prepovedan.** Grška vlada pripravlja zakonski načrt, s katerim se strogo zabranijo samomori. Vsak poskus samomora se bo zelo občutno kaznoval. Kazen bo zadel pa tudi tistega, ki je zvedel za nameravani samomor, a ga ni takoj ovadil.

— **Italijanska kulturnost.** V Genovi se je nedavno izvršil strahovit umor neke ženske. Morila so prišli in zaprli. Prebivalstvo je zagrabila velika radovednost. O umoru in morilcu je nastala brž ljudska poveljka, ki jo poje mlado in staro. Ko se je nedavno razvedelo, da se nahaja morilčeva nevesta Georgina Zaffarena v nekem morskem kopalšču, je vse drlo tja. Lastnik kopalščnega hotela je brž izkoristil radovednost ter določil eno liro vstopnine. Vse je drlo v plesno dvorano, kjer se je kazala Georgina kot zmagovalka.

— **Cena za naslikane konja.** K nekega znamenitemu slikarju živali je prišel tujec s prošnjo: Želim za svoj album sliko konja. Umetnik je molčal in hitro narisal konja in sicer tako izborna, da je bil tujec ves zadovoljen in srečen. Koliko stane? je vprašal. Slikar: 500 mark. Tujec ves začuden: 500 mark? Pa saj ste rabili samo deset minut, da ste napravili to sliko. Umetnik: Seveda, toda jaz sem moral delati nad 20 let, da znam konje tako hitro in dobro naslikati. Tujec je nekaj kimal z glavo, plačal in odšel s konjem v svojem albumu.

— **Tisoč ljudi v zrakoplovu.** Po moskovskem poročilu naznanjajo listi, da je sovjetska državna komisija za iznajdbe preizkusila načrt za zgradbo kovinskega zrakoplova, v katerem bi bilo prostora za tisoč ljudi. Načrt je sestavil neki Čolkovski. Zrakoplov iz kovine obeta biti zelo trden in vstrajan proti vsem atmosferskim pojavom. Državna komisija za iznajdbe je sklenila nuditi Čolkovskemu možnost, da sestavi zrakoplov po načrtu, ki kaže ugodne pogoje, in na razpolago mu hoče dati vse potrebne tehnične sile.

— **Ruska vas Ivankov zgorela.** V okraju Kostrova je zgorela vas Ivankov, katero je zažgal neki kmet, ki je bil v prepripi z občinskim zastopnikom. Ko so bili ljudje na polju, je zažgal in ko so kmetje hiteli gasiti, je streljal na nje in jih sedem usmrtil.

Hiode

smrkeve in jelove, kakor tudi vsakovrstni drugi okrogli, SE KUPUJE po najvišjih dnevnih cenah. — Žaga tudi tuji les za plačilo.

Parna žaga v Kranju.

Gospodarstvo

Položaj na žitnem trgu

(Tedensko poročilo novosadskih blagovne borze.)

Zaradi znatnega porasta dinarja je položaj na žitnem trgu kljub črtni tendenci za koruzo na inozemskih tržiščih popustil. Samo koruzo za relacijo Braila se je do konca tedna držala na višini prejšnjih cen. Pšenica in tudi vsi drugi poljski pridejki so zelo labilni. Dovoz radi dela na polju slab. Promet 207 vagonov.

Pšenica. Promet 79 vagonov. Trgovina je bila tudi prejšnji teden v znamenju spekulacije. Za izvoz relacija Bratislava in Dunaj še ne prihajajo v poštev, ker je tamnošnje blago še vedno cenejše kot naše, pač pa gravitiramo v relaciji Braila, toda samo s srbijanskimi pšenici. Braila plačujemo avgust ali september srbijansko blago po 230-232.50 D. Srbijansko blago, ki se prevaža po Donavi v Smederevo, Gradište in druge kraje ob Donavi, se lahko dobi po 247.50-250 Din. Dunaj notira za potisko pšenico okrog 185-190 Kč, Budimpešta 3650-3700 m. K. Milni ne morejo prodati moke, zato tudi pšenice ne kupujejo, izvešaji manjši količine na kredit. Začetkom tedna so kupili nekaj pšenice slovenski milni, zdaj pa konkurirajo domačemu blagu slavonjske pšenice, ki je po kvaliteti precej boljša in znatno cenejša. Situacija je torej zelo slaba in cene bodo morale še pasti, sicer ne bo večjega prometa. Kmetije pa ne morejo prodajati žita po sedanjih cenah in silijo trgovce, naj jemljejo blago na račun. Cene bačke, sremske in banatske pšenice so notirale: prompt blago začetkom tedna 285, koncem ponudba brez kupcev 272.50. Avgust 280, koncem tedna 270, sremska pšenica 267.50 brez kupcev. September 285, koncem tedna 275 brez kupcev. Oktobar 295, koncem 272.50 brez kupcev. V november 285 brez kupcev. Srbijansko blago avgust po Donavi 247.50 - 250. Poleg tega je še več ponudb v bosanski robl, ki olgovarja ponekod po kakovosti bački pšenici. Ta pšenica notira zdaj plova Sava 265.

Koruzo. Promet 220 vagonov. Trgovina je bila v znamenju izvoza, začetkom tedna za relacijo Braila, Dunaj, Pasco in Bratislava, koncem tedna smo gravitirali radi porasta dinarja v Braili. Dunaj je notiral začetkom tedna 148-144 Kč, koncem 141, Braila 170-171 D. Na naših postajah se je prodajalo: Tisa začetek tedna 197.50, gravitirala je k relaciji Dunaj, Dunava 197-198, pariteta Pančevo, gravitirala k relaciji Braila, koncem tedna sploh nismo gravitirali k Dunaju, dočim je bila za Brailo po 195-196 pariteta Pančevo trgovina, še vedno živahna. Ponudbe je bilo malo, ker je dovoz slab. Vagonsko blago s kupovalci začetkom tedna za relacijo Postojna in Spilfeld, pozneje pa je zanimanje ponehalo, ker je dinar poskočil. Cene so varirale med 237.50-40 ocarinjeno Postojna. Domačega povpraševanja ni bilo. Vagonsko blago bačko je padlo na 180 Din. Avgust glavna proga je notirala 182.50, sremsko blago je padlo od 192.50 na 185-187.50 po postajah. Nova koruzo ne notira na borzi. Promet se je začel in začetkom tedna so pojedini izvozniki zelo povpraševali o novi koruzi, koncem tedna je povpraševanje ponehalo. Začetkom tedna so kupovali novo koruzo pariteta Kelebia ocarinjeno za december in januar po 140 Din, koncem tedna pa po 135-130. Izgledi za novo leto, no koruze so izvrstni. Koruze že dolgo nismo prideli toliko, kot se je obeta leto. Moke je bilo prodano 1 vagon. Bačka 0 baz. po 450 Din. Bosna in Dalmacija sta preskrbljeni za dlje časa z italijansko moko. Izvešaji tržišča so labilna in izgledi za trgovino z moko so zelo nepovoljni.

Jedena je bilo prodano 3 vagone. Sremski 63-64 po 200 Din, kupcev malo. Pivovarne se držijo povsem rezervirano. Z jarmom jedonom še ni prometa.

O vsa je bilo prodano 4 vagone, in sicer sremskega za takoj po 230-220, kupcev za oves sploh ni. Vojni dobavitelji so rezervirani, ker računajo, da se mora oves se poceniti.

Gen. rav. C. Noo t. Jesenice.

Nova avtonomna carinska tarifa in njeni učinki za železno industrijo

(Konec.)

V tej zvezi naj mi bo dovoljeno, da ugotovim se dejstvo, ki se mi zdi zelo znatno. Pri tarifni postavki 538. se nahaja pripomba, ki je glasila: »Na neobdelano žico preko 4 mm debeline, da izdelavo tanjših žic in žičnikov se plačuje polovična carina po br. 538, točka 1a, dokler se ne začne v zadostni količini izdelovati v državi, ob pogojih, katere predpiše minister za finance.« Tudi naj omenim, da se ima baška carina na žice, kakor se zdi, v carinskem dogovoru z Avstrijo znižati takoj izdatno, da bi to povzročilo popolno propast te industrije v naši državi, posebno ako bi se žica resnično še mogla uvažati s polovično carino. Češkoslovaška republika, ki je proti koncu lanskega leta sklenila tarifno pogodbo z Avstrijo, je dopustila znižanje svoje carine na žico na sledeče postavke: za žico preko 1.5 mm debeline na Kč 79.80, t. j. zlatih 12.24 Din, za žico od 0.5 do 1.5 mm na Kč 105.-, t. j. zlatih 16.10 Din. Pri tem je treba poudariti, da znaša dogovorna carina za surovo železo le 9.50 Kč, t. j. zlatih 1.46, dalje da obratujejo velike češkoslovaške železarne v vseh ožirih ugodneje nego naše železarne, tako da so celo v položaju, da z uspehom lahko tekmujejo z nemško industrijo. Češka industrija, ki ima ugodnejše splošne pogoje, ki ne plača carine na taro železo in ki ima mnogo nižjo carino na surovo železo kakor

sedaj mi, ta velika češka industrija ima torej za žico višjo zaščito kakor je namenjena nam, ako je res, da bo naša carina na žico potom dogovora z Avstrijo enotno znižana na Din 12.- za 100 kg. Kar se tiče okolnosti, da se predvideva v avtonomni tarifi polovična carina za žico preko 4 mm debeline, dokler se ne začne izdelovati v državi, moram pa pripomniti, da je vsem činiteljem, ki so sodelovali pri novi carinski tarifi, znan, da z izdelovanjem žice v državi ni treba šele pričeti, temveč da se izdeluje na Jesenicah že dolgo vrsto let in sicer v takih količinah, da delež presega domači konsum. Na Jesenicah se izdeluje na leto lahko do 20.000 ton železne žice preko 4 mm debeline, količine, ki prihajajo za našo državo v poštev, so pa razvidne iz sledečih podatkov:

Uvoz valjane in vlečene žice debeline 1 mm in več (torej tudi preko 4 mm debeline) je znašal po zvezni statistiki leta

ton, iz naših tukajšnjih tvornic pa je prišlo				
na domači trg v poslovnih letih:	ton	ton	ton	ton
valjane žlice	62	271	672	1.014
vlečene žlice	482	1.597	1.755	2.455

ton, iz naših tukajšnjih tvornic pa je prišlo na domači trg v poedinih poslovnih letih:

	ton	ton	ton	ton
valjane žice	62	271	672	1.014
vlečene žice	482	1.597	1.755	2.455

Letni domači konsum valjane in vlečene žice znaša torej skupno največ 5000 ton, t. j. jedva 25% kapacitete naših naprav za izdelovanje žice preko 4 mm debeline.

Spričo teh okoliščin, ki so tudi merodajnim činiteljem znane, je pač težko razumljivo, zakaj se je sprejela v carinski tarifi prej omenjena pripomba, ki je v popolnem nasprotju z dejanskim položajem in ki našo industrijo v inozemstvu naravnost diskreditira.

Prof. dr. Vilfanov

—g XV. poročilo Hmeljskega društva o stanju hmeljskih nasadov v inozemstvu. Zatoč, CSR, 30. julija 1925. Tudi minuli teden je trajalo isto povpraševanje na trgu kot v poprejšnjem tednu, toda pri padajočih cenah. Plačevalo se je 2250-2300 Kč za 50 kg. V sled ugodnega vremena se stanje tukajšnjih nasadov lahko označi kot dobro in upamo, da bomo dosegli 2/3 lanske množine. Cvetje prehaja v kobilice. Pričakuje se blago prvotne kakovosti. Mrčes je izginil. Slabo stanje kažejo drugotni nasadi, potem oni, v katerih se ni škropilo zoper uši in slednjič tudi oni, ki so spomladsi trpeli po bolhah. V predprodaji se plačuje 2300 do 2500 Kč za 50 kg. Z obriranjem bomo pričeli med 10. in 15. avgustom.

—g Maierburg na Bavarskem (Halter) dne 27. julija 1925. Grozovita nevihta dne 23. t. m. je povzročila v hmeljskih nasadih prav obilo škode. Nevihta ni prerinjala in polomila obilo drogov, nego je prevrgla posamezne stebre in cela ograjda v žitnih nasadih. Drogi in stebri so se zopet postavili. Okrepčevali dež dne 23. zamore še veliko pomagati. Cvetje prehaja polagoma v kobilice. Obriranje se bo pričelo koncem meseca avgusta, oziroma začetkom meseca septembra.

—g II. obrtno-industrijska in poljedelska razstava v Sremski Mitrovici. Od 16. do 23. avgusta se vrši v Sremski Mitrovici II. obrtno-industrijska razstava, na kateri bo zastopano mizarstvo, teslarstvo in druge panoge obdelovanja lesa, dalje keramika, metalurgija, kožna industrija, tekstilno blago, gradbeni industrija, tiskarstvo, slikarstvo in bogata razstava živine ter poljedelskih pridelkov. Ob koncu razstave bodo tudi velike konjske dirke. Udeležence imajo polovično vožnjo. Pripominjamo da so v našem uređništvu na razpolago brezplačne legitimacije za to zanimivo razstavo. Kdor se zanima za bogastvo Srema, lahko dobi legitimacijo, ki velja obenem za polovično vožnjo po železnici.

—g Nov srebrni denar. V Ročnari so že pustili v promet prvo pošiljavo novih srebrnih novcev po 2 Din. Ta »srebrni denar« je iz nikla in je enak novcem, ki jih je imela predvojna Srbija. Na eni strani je krona in napis »(ali) 2 Din«, na drugi pa kraljeva slika in napis »Aleksander I. kralj Srbov, Hrvatov in Slovencev«. Napis je samo v cirilici.

—g Škoda, ki jo je napravila letos toča, znaša po statističnih podatkih poljedelskega ministrstva 700.000.000 Din. Poplave so napravile škode za 200.000.000 Din. Ministrski svet je v velikih skrbah, kako pomagati prizadetemu prebivalstvu. Vlada namerava dajati podpore okodovanim iz prebitka v državnih dohodkih in iz posojil.

—g Naš promet preko Trsta nazaduje. Radi krize v naši lesni industriji je naš promet preko Trsta zadnje čase znatno nazadel. V aprilu 1924 je šlo iz Jugoslavije preko Trsta 113.056 ton blaga, v aprilu 1925 pa samo 84.645 ton, torej za 30.000 ton manj.

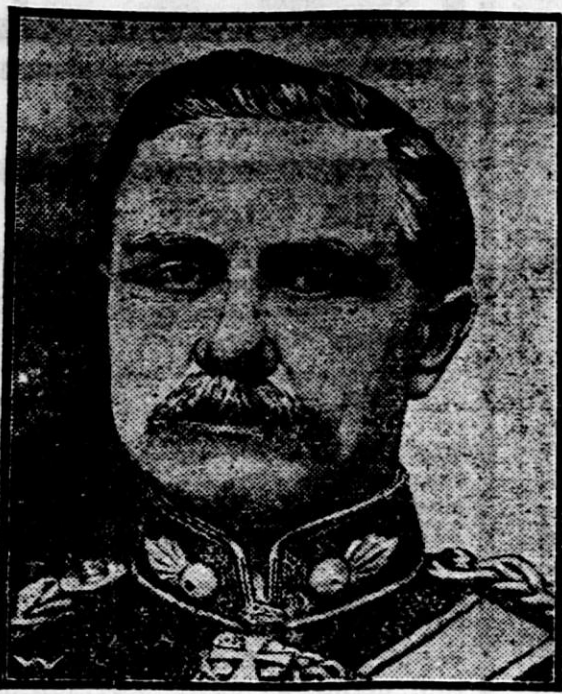
—g Izvoz čevljev iz Češkoslovaške. V letošnji letni in pomladski sezoni se je izvoz čevljev z CSR podvojil. Zlasti mnogo je bilo izvoženih cenejših čevljev. Vrednost izvoza čevljev je znašal v obeh sezonah 12.000.000 Kč.

—g Gospodarska statistika. Ministrstvo trgovine in industrije zbira točne podatke o gospodarskih razmerah v naši državi. Ko bodo vsi podatki zbrani, izda ministrstvo statistiko o naši trgovini, industriji, obrtništvu, strokovni vzgoji itd. Malo pozno so se spomnili, da nimamo še nobene statistike.

—g Naslov zbornice v Solunu. Naša trgovska zbornica v Solunu je prenesta svoje uradne prostore v ulico Salaminos št. 1/II.

—g II. Obrtno-industrijska razstava v Sremski Mitrovici. Za II. obrtno-industrijsko in I. gospodarsko razstavo se dobijo legitimacije za znižano vožnjo v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani

To in ono

SPREMEMBA V POVELJSTVU ANGLEŠKE VOJSKE. General George Milner je prevzel po Lordu Cavonu vrhovno poveljstvo angleške armade.

Števila, ki jih ni mogoče napisati

Matematika pozna več števil, ki rasto hitreje, nego navadne aritmetične ali celo geometrične progresije. Za primer navajamo:

1¹, 2², 3³, 4⁴, 5⁵, 6⁶...

Če nadaljujemo v tej smeri pridemo do sto na sto (100¹⁰⁰), ki je enako ednici s 10.000 ničel. — Toda še hitreje narašča nastopna vrsta:

2², 3³, 4⁴, 5⁵, 6⁶...

Prvo število v tej vrsti je enako 4, drugo pa presega že osem bilijonov. Tretje število je tako veliko, da se fizično sploh ne da napisati po desetiškem sistemu, ker na svetu za to ni dovolj črnila. Tudi če bi se spremenila vsa voda po jezerih, rekah in morjih v črnilo, bi ne mogli napisati vseh števil tega ogromnega števila. O količini črnila, ki bi bilo potrebno, da napišemo to število, nam govori znani nemški astronom H. Klein, ki pravi: »Mislite si tako dolgo ravno črto, da je preleti svetloba, čije hitrost znaša 300.000 km v sekundi, v kvintilijonu let (kvintilijon je edinica in 30 ničel). Mislite si dalje, da napravimo s to črto kot s premerom kroga, čigar notranjost bi bila napolnjena s črnilom. In tudi v tem slučaju bi ne imeli toliko črnila, da bi napisali omenjeno število.« V četrtem številu pa pravi isti astronom, da sploh niti približno ne ve, kako dolgo bi bilo in koliko bi porabili črnila, če bi ga hoteli napisati.

„Čort vazmi!“

prvi: Nov in drag dežni plašč, pa sem od las do mazina na nogah moker

drugi: Jaz nosim svojega že štiri leta, pa sem suh kot špila v sušilnici; sem ga pač kupil pri tvari

Drago Schwab - Ljubljana

Tistim, ki ne morejo spati

Spimo menda vsi, eni manj, drugi več. To pa med nami tudi taki, ki spe premalo. Si se zopet dele v dva tabora. Eni ne morejo spati, ker se morajo ponoči potikati po barah in zakotnih lokalih, ali pa tuliti po mestu, kakor tulijo gotovi gospodje vsako noč po ljubljanskih ulicah, drugi pa ne morejo, ker so nervozni, preveč utrujeni, izčrpani, bolni ali kakorkoli že. Tem drugim hočemo torej svetovati, kako se lahko iznebe neprijetne bolezni. Oni prvi pametnega nasveta niso vredni in bi samo priporočali očesu postavne, naj jih takole spi enkrat na mesec opozore, da noč ni za razgrajanje in tuljenje po mestu.

Število takh nesrečnežev, ki ne morejo (ne nočejo) spati, je v naših težkih časih zelo veliko. Celotno različno sredstvo, ki jih priporočajo zdravniki proti temu zlu, niso vedno uspešna. Človek, ki lahko spi 7-8 ur na dan, sploh ne ve, da zaspe nekateri šele zjutraj ali pa sploh ne. Anatole France svetuje, naj ločijo zvečer, ko leže v posteljo, nič ne misli, ali pa premišljuje o nečem, kar ga prav malo zanima, n. pr. o žitnem polju, o tekoči vodi, o šumečem gaju itd. Predno gre spat naj izpije kozarec s sladkorjem pomešane vode ali pa čita kako knjigo, toda ne razburljivo povesti, odnosno fantastičnega romana, ki mu spravi vsjo kri v glavo. Najbolj primerno je kaj humorističnega, veselega ali zabavnega. Neki zdravnik za živčne bolezni pa priporoča zelo enostavno metodo.

Kdor ne more zaspati, naj iztegne obe roki nad glavo, se prime krepko za vzglavje in ostane v tej legi dotlej, dokler se ne utruji. Potem naj se obrne na desno ali levo stran. Pri tem mora trdno verovati, da mu bo ta metoda pomagala. Zvečer ni dobro mnogo jesti. Zlasti težke in mastne jedi so nevarne. Sploh je zdravju škodljivo, če je človek največ zvečer. V romanskih deželah (v Franciji, Italiji itd.) večerjajo najkasneje ob 7. v Nemčiji in Avstriji pa po 8 uri. Zvečer je treba jesti čim več sadja in sočivja, pa čim manj mesa. Kdor si pozno zvečer natači želedec s težko hrano, je vedno v nevarnosti, da bo slabo spal ali pa sploh ne bo mogel zaspati. V sanatorijih, kjer sistematično zdravijo to bolezen, uče bolnike ponoči vstajati in se polivati s hladno vodo, ali pa jih ovijejo z mokrimi rjuhami.

Mnogi ne morejo spati v mrzlih sobah, vendar pa mora biti v zakurjenih sobah okno vedno odprto. Celotno najhujši zimi mora imeti spalnica vsaj eno odprto, sko-

zi katero prihaja sveži zrak. V takih sobah se zbudi človek zjutraj čil in zdrav, s čisto glavo, ker je vdihaval ponoči čisti zrak. Sredstva proti tej bolezni niso pri vseh ljudeh enaka. Kdor ima srčno napako ali kako bolezen v želodcu, pa ne more spati, si mora pomagati drugače, nego oni, ki so sicer zdravi. Tudi med mladimi in starimi je v tem pogledu razlika. Zlasti oni, ki imajo srčno napako, morajo biti zelo opretni. Kdor ne more spati, izgubi veselje do dela, boli ga rada glava itd. Takim priporočajo zdravniki mnogo gibanja podnevi, masaže, plavanje in telovadbo. Vse to pospešuje spanje.

Neki drugi zdravnik, specialista za naduho, pa priporoča še enostavnejšo metodo. On trdi, da izvira naduha od zamenarjenega dihanja. Človek se mora navaditi pravilno dihati, potem se mu pa ne bo treba bati dolgih prečitih noči. Kdor ne more zaspati, naj leže zvečer na hrbet in diha nekaj časa zelo mirno in globoko. V mnogih slučajih so se bolniki pritoževali temu zdravniku, da zaspe, čim so parkrat tako globoko dihanli. Ta metoda je baje najboljša. Kdor ne verjame, naj pa poskusi!

Usodna številka 17

Znani čarodej Pappus, ki je živel in umrl med vojno v Parizu, je trdil, da ima vsaka rodovina svojo usodno številko. Iz njegove knjige so bili priobčeni nedavno zelo zanimivi podatki, ki pričajo, da ta trditev ni tako neverjetna. Mnogo je sicer odvisno od slučajev, toda tudi pri slučajih vidimo čisto gotove zakone, nad katerimi se človek ne more zamisliti. Tako n. pr. je znano iz Napoleonovega življenja marsikaj, kar spravi iz ravnotežja še tako treznega in vseh predsodkov prostega človeka. V Napoleonovem življenju je našel Pappus zanimivo številko, ki se je vedno ponavljala.

Napoleonovemu očetu je bilo ime Charles Buonaparte. V tem imenu je torej 17 črk. Materi je bilo ime Letizia Buonaparte — tudi 17 črk. Sin je bil Napoleon Buonaparte — tudi 17 črk. Njegov uradni naslov je bil pred kronanjem dosmrtni konzul, kar da v francoskih napisih zopet 17 črk. Tudi naslov Napoleon imperator sestoji iz 17 črk. Ime njegovega sina — François Bonaparte — zopet 17 črk. Imena treh Napoleonovih bratov, poznejših kraljev — Louis, Jérôme in Joseph skupaj tvorijo zopet 17 črk. Napoleonov sin François je bil pozneje vojvoda reichstadskega. Tudi ta naslov je sestavljen iz 17 črk. Napoleon sam je bil proglazen let 1804; umrl je 1. 1821, torej čez 17 let. Umrl 5. marca. Če seštejemo datum njegove smrti in poudine številke iz letnice, dobimo zopet številko 17 (5 + 1 + 8 + 2 + 1 = 17). Napoleonov vnuk, cesar Louis Napoleon III. (17 črk) je bil rojen 1. 1808. (1 + 8 + 0 + 8 = 17), oženil se je 1. 1853 (1 + 8 + 2 + 6 = 17). Ko je umrl, je bil star njegov sin 17 let. Tako vidimo, da se vleče številka 17 skozi vse življenje Napoleona in njegove rodline.

Roparski pavijani

V koloniji Keniji v Afriki je vlada razpisala premito za vsakega pavijana, ki ga dobi živega ali mrtvega. Dognalo se je, da je pavijan, ta velika opica, velik ropar in tat. Pavijan je danes nadloga za vso deželo. Dolgo časa ni nihče niti slutil, da pavijani kradejo tudi živino. V koloniji je tuintam zmanjkala živina. Pastirji so dobili na paši raztrgano goved, koze, ovce, svine itd. pa so izginile kar v masah. Nekaj časa so sumili, da izvršuje te tatvine divje zamorsko pleme masajcev. Domačini so začeli prežati na roparje. Sikno so se začudili, ko so morali slednjič ugotoviti, da tatovi niso ljudje ali zveri, marveč pavijani, ki so bili doslej znani prebivalstvu za marmejne opice. Grelo pa na svoje delo zelo prefrigneno. Pri napadih na živino jih vodi nekaki nadzornik izmed njih. Del pavijanov se zbere na enem koncu pašnika in tam začnejo kričati in se dreti na vse pretege. Tako obrnejo pozornost pastirjev nase, ostala skupina pavijanov pa se vrže med tem na drobnico in tudi na večje živali. Pavijani zasade svoje dolge nohte v meso živine in jo razmesarijo.

Strupeni plini proti vlomilcem

Nedavno objavljena statistika kriminalnih zločinov, ki jih je preiskovala lani ameriška policija, prica, da se umori, uboji in vplomi v Ameriki neverjetno množijo. Lani je bilo zlasti mnogo vlomov v banke in oblasti so proti tem drznim ljubiteljem tuje lastnine brez moči. Ker varnostni organi ne morejo priti vlomilcem do živega si hočejo pomagati ameriški bankirji sami. Nedavno je razpisala zveza čikaških bankirjev in menjalcev na glavno vase vlomilca 5000 dolarjev. Zdjaj poročajo v drznem vplomu v poslopje litisen Saving Bank v Elnore. Vlomilci, ki so bili opremljeni z najmodernejšim orodjem, pa niso imeli sreče. Sprejeli so jih namreč s strupenim plinom, kar je prvi slučaj te originalne borbe proti vlomilcem. V banki so pustili mrtvega tovarisa, drugi pa so pobegnili v nepopisnem strahu, ko so zagledali, kako se vali iz zakladnice, kjer so si hoteli napolniti žep, oblak strupenega plina. Enemu se ni posrečilo pobegniti. Plin ga je dosegel in mož je obležal na mestu mrtev.

Strupeni plin, ki so ga rabili Amerikanci prvič v boju z vlomilci, je najbolj nevaren izmed vseh plinov, kar jih je bilo v svetovni vojni. To je levisit, izum Gilberta Newtona Lewisa, ki je zdaj vseučiliški profesor v Evanstonu. Med vojno je bil ravnatelj kemičnega laboratorija za strupene pline. K sreči med vojno ni prišel ta plin do veljave, ker je prof. Lewisa šele 1. 1918. postavil formulo in metodo za izdelovanje tega nevarnega oroja. Vse posode, napolnjene s tem strašnim strupom, so pozneje na povelje ameriškega vojnega ministrstva po-

metali v morje. Vendar pa je prišel neznan ten del levisita v promet, ker so zdravniki ugotovili, da je v malenkostnih dozah izobno sredstvo proti malariji. Neko kemično podjetje iz Chicaga je dalo omenjeni banki na razpolago večjo množico levisita. V tresorih so napravili mehanizem, ki je deloval tako, da je vse prostore takoj napolnil strupeni plin, čim se je kdo dotaknil okovanih vrat.

Zdjaj se mislijo vse ameriške banke varovati pred vlomilci s tem plinom. Vendar pa stvar ne pojde tako gladko, ker oblasti ne morejo dovoliti, da bi bil v bankah shranjen levisit, ki lahko zahteva pri najmanjši neopretnosti mnogo človeških žrtv. Če pa dobe bankirji od vlade potrebno dovoljenje bo kmalu konec vlomov.

Pesnik v rožkah

Gottfried Keller, simpatični švicarski pesnik, se je pomudil — kakor čitamo v nekem nemškem listu — v gostini, se živahno razgovarjal in nenavadno malo preveč napil. Pa je bilo tudi zelo lepo in prijetno v nekaterih zgodovinskih pivnicah v Curihu. Tega pa ni hotel nikdar, da bi ga kdo spremljal domov, marveč želel je poiskati si sam svoje stanovanje. Včasih je bilo to težko, ker je preveč naložil vinskih dihov. Nekoč kar ni mogel priti domov. Prišel je mimo njega nekdo in tega je prosil za pomoč. Rekel mu je: Dragi moj prijatelj, ali veste morda, kaj stanuje Gottfried Keller? — Kaj Keller? Saj ste vendar vi Keller, je vzkliknil oni pasant in se nasmejal. Keller mu je odvrnil: O, vi ste norček, saj to vem, da sem jaz Keller, ali jaz sem vas vprašal, ali veste kaj stanuje. Pasant se je pomiril, nasmejal in dobrega Kellerna spravil v Kellerjevo stanovanje.

Američanke v Rimu

Rimske gospe in gospodične ter razne uradnice beže poleti iz Rima v letovišča in kopališča. Tako je tudi letos. Zato se po toliko bolj opažajo skupine inozemk, ki se pojavljajo v rimskem mestu zlasti letos v svetem letu. Pozornost so vzbujale zadnje čase Američanke, ki so prišle v precejšnjem številu, pa to niso ne žene, ne hčere in ne sestre milijonarjev in milijarderjev, marveč so Američanke, ki so hranile denar za pot v Evropo teden za tednom ter so prišle tle tle v Rim. Živijo zelo ekonomično. Poskrbe si toliko hrane, kolikor je neobhodno potrebujejo. Da ni treba plačevati dragih prenočišč, je neka taka skupina Američank prebrala dan na suhem, noč pa na morju na parniku. Druge prenočujejo v mestu. Večinoma so to bančne uradnice ali nameštence v velikih trgovinah, mladenke, ki so hotele videti stari svet. Najbolj jim ugajajo pisani benečanski šali z rožami. Skoro vsaka Benečanka ima tak šal, seveda so različnih barv, pa lepo pristajajo mladim tujkam. Kaj pa zakrivajo ti šali? Ali roke ali pleča, ko je pa vse tle skoraj gola. Večja skupina teh Američank je prišla v baziliko sv. Pavla, kjer so posebno kritizirali dejstvo, da so ameriške šivlje še bolj štedljive z blagom kakor pa evropske. Vatikanski list »Osservatore Romano« je razohmel nad Američankami, rekoč, da se pri sv. Pavlu kaj takega še ni videlo in da so bile ameriške gospodične v »kostumu kopalniške dobe«.

Romarji

V nekem italijanskem listu čitamo: Poletje je prineslo v Rim raznovrstne romarje. Zdjaj se nam najboljše med vsemi, ki so prišli in se pridrejo. Lahko bi jih imenovali junake, ker se niso bali sonca, ki stopa v znamenju leva. Prišli so v svojem poletnem mesecu: učitelji in učenci, skromne družine uradnikov, uboge starke... Polno resignacije in melanholije ljudi, ki potujejo v tretjem razredu, ki imajo svoj denar natanko seštet in ki se obotavljajo pred postropano kavarno, ali bi vstopili ali ne in ako se poslužijo kakega voza, gledajo s skrbjo, da bi ne bil predrag, da bi ne tekel prehitro in da bi jim ne napravil kakega presenečenja. Ti romarji, črno oblečeni, so prišli že h koncu prireditve svetega leta. Ne bodo videli papeža in ne razsvetljene bazilike. Lahko gredo v stadijon, pogledat si Kristusovo trpljenje ali pa v kak park. Mnogi ostajajo popoldne po cerkvah, zvečer pa se zbirajo okoli vodnjakov. Posebno je vodnjak Trevi okoli 10 zvečer poln romarjev, ki poslušajo šumenje vode in gledajo na zvezde med hišami in cerkvami, sanjajoč, da so si priližili nebesa s svojim posetom Rima v svetem letu...

Orjaška gorila

Ze dalje časa se je govorilo, da živi v nepristopnih pragozdih vzhodne Afrike izredno veliko plemo goril, toda nobenemu raziskovalcu se ni posrečilo, da bi bil videl tega orjaka.

Nedavno je priredil sloveči zoolog Edmund Heller, nemški Amerikanec, znani vno ekspedicio v one pragozde. Pri počasnem in napornem prodiranju je prišel ekspedicio v dolino reke Utu, ki jo do mračni imenujejo »dolina goril«. In res v te dolini kar mrgli opice, ki so prebivalci zelo nadležne. Toda na orjaško gorilo raziskovalci dolgo časa niso mogli naleteči. Nekega dne pa je nastal močan potres, ki je preplasil vse živali pragozda. Tedaj so tudi prilomastile iz zaraščene goščave izredno velike opice. One teh se je posrečilo Hellerju ustreliti. Žival je tehtala 350 funtov. Orjaški gorila je miroljubna, zelo bojača žival, ki se preživlja iz z rastlinske hrane. Vsak samec ima 5 do 7 samk. Tako trdi nemški zoolog.

Glavni urednik:
RASTO PUSTOSLEMSEK.
Odgovorni urednik:
OTON CHRISTOP

226-25.

2379-a

Oglas

za sprejem gojencev v art. podoficirsko šolo v Čupriji.

Šola bo sprejela 1. oktobra tega leta 400 mladeničev za gojence.

POGOJI:

1. Da se državljani Kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev, kar dokažejo z domovnico ali občinskim potrdilom.
2. Da niso mlajši od 17 in ne starejši od 21 let, kar dokažejo s krstnim listom ali potrdilom, podpisanim od dveh meščanov in potrjenim od občinskega urada.
3. Da znajo dovolj pisati in čitati, kar se bo dognalo na sprejemnem izpitu.
4. Da so dobrega obnašanja in nekaznovani, kar dokažejo z navedenimi spričevalom, potrjenim od občinskega urada.
5. Da imajo za vstop v šolo roditeljsko ali varuhovo dovoljenje, podpisano od občinskega urada.
6. Da so neozelenjeni, kar dokažejo s potrdilom od cerkvenega ali občinskega urada.

Za kandidata iz kadra potrebno je razen tega še, da je dovršil rekrutne vaje, da je priporočen od komande, da je nekaznovan in ne starejši od 23 let.

Kandidati oddajo pismene prošnje osebno ali potom pošte Komandantu Artilerijske Podoficirske Šole v Čupriji, v kateri morajo navesti, da se podvržejo vsem obvezam, predpisanim v »Uredbi o podoficirskim šolam u stalnom kadru«, katere se lahko vidijo pri vsaki vojni komandi ali oblasti in priložijo dokumente od 1. do 6. Prošnje se kolekujejo s kolekom od 5.— Din, a priloge po 2.— Din.

Prošnje se morajo poslati do 15. septembra tega leta. Vsi prijavljeni kandidati morajo biti dne 26. septembra t. l. ob 8. uri v šoli radi zdravniškega pregleda in sprejema v šoli.

Komandanti vojnih okrožij izdajo za svoj okraj brezplačne vozne listke vsakemu kandidatu, kateri predloži potrdilo od Komandanta Artilerijske Podoficirske Šole, da je uvrščen v vrsto kandidatov.

Brezplačno vožnjo nazaj za nesprejete kandidate izdaja Komandant Artilerijske Podoficirske Šole.

ŠOLA TRAJA DVE LETI.

Po dovršeni šoli se gojenci razporede kot podnadorniki po Artilerijskih polkih, kjer služijo za daljše povišanje.

Oni gojenci, ki dovrše šolo z uspehom, lahko postanejo častniki.

Gojenci z dovršenim 6 razredom gimnazije ali realke imajo pravico oglašiti se za sprejem v Vojno Akademijo.

Iz pisarne Štaba Artilerijske Podoficirske Šole v Čupriji št. 3097 od 30. maja 1925.

Elektronmotorie in dinamo,
OSKAR — TUNGSRAM — PHILIPS — elektrone na-
pajalnice (napojni stroji), testence, svetilke in armature, elek-
trične stroje (svetlobni stroji), električne likalnike in posode,
telefone, zvonice in elemente, vse drugi električni material kupite
najceneje pri elektrotovrki
KAROL FLORJANČIČ, CELJE.
Postrežba točna. 140/L

Oprava
za trgovino z mešanimi
blagom, dobro ohranjena
— napredaj. — Naslov
pove uprava »Slovenske-
ga Naroda«. 2466

Bukovo ogije
najceneje in najboljši —
na vagoni in na posa-
mezne vreče — H. Skala.
Ljubljana, Mirje št. 4.
146/L

Nova vila,
visokopriprilna, z vrtom
v šentpeterskem okraju,
solčna lega — se ugodno
proda. — Ponudbe pod
»Mir/2597« na upravo
»Slov. Naroda«. 2597

Zobozdravnik 2635
dr. Rodoschegg
ne odnira do konca
avgusta.

IV. BRUNČIČ & E. REBERNIK
pleskarja in ličarja
Ljubljana, Karel Kotnikova ulica
(baraka za Ledino)
se priporočata cenj. občinstvu. —
Cene zmerne, postrežba točna.
Triletna garancija. 121/L

Kupujte edino-le pri
Josip Petelincu
najboljše 138-L
šivalne stroje
in kolesa
znamke
Gritznar, — Phonix,
pneumatiko, potrebšnine za
kolesa, stroje in Lamerz-igle
Ljubljana
(blizu Prešernovega spomenika ob vodi)
Na malo! Na veliko!
Izhtevajte cenike!

Kupujte edino-le pri
Josip Petelincu
najboljše 138-L
šivalne stroje
in kolesa
znamke
Gritznar, — Phonix,
pneumatiko, potrebšnine za
kolesa, stroje in Lamerz-igle
Ljubljana
(blizu Prešernovega spomenika ob vodi)
Na malo! Na veliko!
Izhtevajte cenike!

Razglas.

Pokojninski zavod za nameščence v Ljubljani odda
dela za izkop za temelje in deloma za zidovje
kleti za skupino hiš v Mariboru ob Kralja Pe-
tra trgu.

Vsem interesentom našim državljanom so na uvid načrti,
pogoji in stroškovniki od 8. t. m. ob uradnih urah v pisarni zavoda.

Obvezne s 100 Din kolkovane ponudbe se bodo morale
predložiti do 12. t. m., na kar se interesi posebej opozarjajo.

V LJUBLJANI, dne 5. avgusta 1925.

Pokojninski zavod za nameščence
v Ljubljani, Aleksandrova c. 12.

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA

Delniška glavica Din 50.000.000—
Skupne rezerve nad Din 10.000.000—

151-L

ustanovljena 1900

LJUBLJANA — DUNAJSKA OESTA (v lastni hiši)

PODRUZNICE:

Brezice, Celje, Crnomelj, Gorica, Kranj, Maribor, Metković, Novi Sad,
Ptuj, Sarajevo, Split, Tret, Agencija Legato.

Se priporoča za vse v bančno stroko spadajoča dela

Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

Mali oglasi, ki služijo v
posredovalno in social-
no namene oblaštev,
vsaka beseda 50 par.
Najmanjši znesek Din 5.

MALI OGLASI

Zenitve, dopisovanje
ter oglaševanje strogo
skupaj znajo, vsaka
beseda Din 1.
Najmanjši znesek Din 10

Službe

Želim vstopiti
v lesno trgovino kot pi-
sar pri kakšni večji tvrd-
ki. — Naslov pove upra-
va »Slov. Naroda«.

Sobarica
išče službo v večjem ho-
telu na letovišču. — Po-
nudbe pod »Sobarica
2637« na upravo »Slov.
Naroda«.

Šivilja
gre šivat na dom: krpa
tudi perilo. — Cenj. po-
nudbe pod »Praktična
2639« na upravo »Sloven-
skega Naroda«.

Kuharica
ali kuhar — se išče za
boljšo restavracijo; ozira
se samo na dobro msto
z dobrih spričevali. — Pi-
smene ponudbe pod »Ku-
harica/2644« na upravo
»Slov. Naroda«.

Prodajalka,
starejša moč, pridna in
poštena — išče službo
na deželi, kjer bi imela
hrano in stanovanje v hi-
ši. — Ponudbe pod »Pro-
dajalka/2630« na upravo
»Slov. Naroda«.

Železninar,
starejša moč, perfekten
slovenskega in nemškega
jezika v govoru in pisavi,
želi premeniti sedanje
mesto. Dopisi na upravo
»Slov. Naroda« pod »Ze-
lezninar/2612«.

Trg. pomočnik
vsestransko dober stro-
kovnjak, izurjen v meša-
ni stroki, pošten in pri-
den — išče službo pri
boljši tvrdki. Gre tudi na
deželo. — Ponudbe pod
»Zanesljiva moč/2618« na
upravo »Slov. Naroda«.

Dopisovanje
Drž. uradnica
želi dopisovati z bolj-
šim gospodom. Zenitev ni iz-
ključena. Prednost imajo
železniški uradniki. —
Ponudbe pod »Zvest/2642«
na upravo »Slov. Naroda«.

Mlad ločenec
brez lastne krivde — želi
znanstvo s samostojno
gospodinjstvom; izključene
niso vdove ali ločene že-
ne. Dopisi pod »Boljše
življenje/2643« na upravo
»Slov. Naroda«.

Pouk
Učenec
za lesno trgovino — se
sreje. — Naslov pove
uprava »Slovenskega Na-
roda«. 2627

Veći restoran u Novome Sadu traži izveštava
— samostalnu gazdaricu —
sa svedodžbama o višegodišnjem radu. Traži se znanje srpskog ili
nemačkog jezika. Ponude sa svedodžbama uputiti na oglasni zavod
Kardoš, NOVI SAD, Kralja Petra ulica 19. 1616

Naznanilo.
2636
Novi najemnik kolodvorske
restavracije Zidani
most, CIRIL MAJČEN, dosedaj
hotelir na Bledu, se priporoča
prijateljem, znancom in vsemu
p. n. potujočemu občinstvu za obi-
len poset z zagotovilom, da bode
nudil vedno prvovrstno, točno in
zmernih cen postrežbo.

Prodaj

Klavir
se takoj proda. — Josip
Jakičič, Kočevje šte-
vilka 201. 1485

Žepno oro,
srebrno, moško, dobro
dočo, ugodno prodam. —
Dopisi pod »Ura/2629«
na upravo »Slov. Nar.«.

Hrastovo spalnico
dobro ohranjeno za ceno
Din 5000 takoj prodam. —
Ponudbe pod »Spalni-
ca/2617« na upravo »Slov.
Naroda«.

Skoro nov žaket
za srednjo postavu — se
proda. — Ponudbe pod
»Žaket/2638« na upravo
»Slov. Naroda«.

Pozor! Pozor!
Tovarniški ostanki za
perilo so naprodaj po po-
lov, ali zelo znižani cenj.
Ne zamudite ugodne pri-
like! — Resljeva cesta 30.
I nadstr., desno. 2641

Lokali
Trgovski lokal
se odda v najem takoj v
palati Vojne posojil-
nice, Miklošičeva cesta.
— Vprašati pri ravnateli-
stvu posojilnice. 2626

Pekarijo,
dobro iščo, na prometu
nem kraju — iščem v na-
jem. — Ponudbe pod
»Pekarna/2631« na upra-
vo »Slov. Naroda«.

Delavnica
za vsako obrt se odda v
najem. — Naslov pove
uprava »Slov. Naroda«. 2645

Posojila
200.000 Din
posojila išče dobro vpe-
ljano tvrdko — Obresti
plačam dobro. — Jam-
stvo zagotovljeno. — Po-
nudbe pod »Takoj/2584«
na upravo »Slov. Naroda«.

Pouk
Učenec
za lesno trgovino — se
sreje. — Naslov pove
uprava »Slovenskega Na-
roda«. 2627

Pouk
Učenec
za lesno trgovino — se
sreje. — Naslov pove
uprava »Slovenskega Na-
roda«. 2627

Veći restoran u Novome Sadu traži izveštava
— samostalnu gazdaricu —
sa svedodžbama o višegodišnjem radu. Traži se znanje srpskog ili
nemačkog jezika. Ponude sa svedodžbama uputiti na oglasni zavod
Kardoš, NOVI SAD, Kralja Petra ulica 19. 1616

Naznanilo.
2636
Novi najemnik kolodvorske
restavracije Zidani
most, CIRIL MAJČEN, dosedaj
hotelir na Bledu, se priporoča
prijateljem, znancom in vsemu
p. n. potujočemu občinstvu za obi-
len poset z zagotovilom, da bode
nudil vedno prvovrstno, točno in
zmernih cen postrežbo.

Priporočamo oglaševanje v

„Slovenskem Narodu“

ki je najsi slovenski list in ga čita mno-
gobrojno občinstvo v Ljubljani, po vsej Slove-
ni in v ino-emstvu. Razširjen je naš list zlasti
v vseh gospodarskih in meščanskih krogih

Mali oglasi v „Slovenskem Narodu“ so po
obsegu največji in najbolj učinkoviti, zato imajo
prav poveljne uspehe.

V strojniški pouk
sprejme Christofor za-
vod, Dobrebranska cesta
74 — še nekaj gojencev.
Učna ura Din 175. 2 3

Vajenec
poštenih in ubogih star-
šev se želi izučiti v trgo-
vini mešanega blaga na
deželi, da bi imel stan-
ovanje in hrano v hiši. —
Ponudbe pod »Vajenec/2613«
na upravo »Slov. Naroda«.

Stanovanja
Naslovi
dijaških stanovanj se do-
bijo pri ge. Likar, Po-
ljanska cesta 87 (vila
Bergman). 2647

Prazno sobo
išče miren zakonski par
brez otrok. — Ponudbe
pod »Prazna soba/2640«
na upravo »Slov. Naroda«.

Zakonski par
brez otrok išče večjo
prazno sobo z uporabo
kuhinje. — Dopisi pod
»15 avgust/2578« na upr-
»Slov. Naroda«.

Starovanje,
obstoječe iz 3—4 sob in
kuhinje — iščem v stari
ali novi hiši. Plačam do-
bro. — Ponudbe pod
»Dobro plačilo/2587« na
upravo »Slov. Naroda«.

Enonadstr. hiša
z gostilniško lokalno pravi-
co z zvrstnim spadalnim
vrtom za zelenjavo, ka-
kor tudi s senčnim vr-
tom za goste, na zelo
prometnem kraju, kjer
se letno sigurno lahko
stoji 150 polovnjakov
(450 hl) vina, 70 polov-
njakov (20 hl) sadjeva
in 100 hl piva — se radi
družinskih razmer pro-
da. Cena 450.000 Din. —
Natančnejša pojasnila iz-
prižnostni le na resne
kupce pri Antonu Stern,
trgovska agentura, Ce-
ljska ulica 26/L
Ljubljana. 1484

Vestna družabnica
za trgovino mešanega bla-
ga s kapitalom od 100.000
do 200.000 Din se išče. —
Ponudbe pod »Prometni
kraj/2628« na upravo »Slov.
Naroda«.

Stanovanje
treh sob in kuhinje na
Glinah — se zamenja za
enačkim v mestu. — Po-
nudbe pod »Zamenjava
2625« na upravo »Sloven-
skega Naroda«.

Večje posestvo
novi zidani hiša, pri-
pravna za vsako obrt,
vrt, vrt, vrt ter vino-
gradi v večjem kraju na
štajerskem blizu železni-
ške postaje — se radi
družinskih razmer takoj
proda. — Ponudbe pod
»Posestvo/2591« na upr-
»Slov. Naroda«.

Večje posestvo
na prometnem kraju Sta-
jerske prodam radi od-
potovanja. Novo zidana
enonadstr. hiša z gos-
podarskim poslopjem,
vrtom, tremi orali zemlje,
domež in vinogradom.
Hiša je pripravna za vsa-
ko obrt. Kupec dobi tak-
oj stanovanje. Ponudbe
pod »Lepa lega/2620« na
upravo »Slov. Naroda«.

Suhe gobe
M. GERSAK, Ljubljana
Kongresni trg 10 129/L

Solne pege,
mozolje, bradavice, kur-
ja očesa — odpravi pr-
vorstni recepti. — Pismo
priložiti 10.— Din pod
značko Preizkušeni/137L
ter poslati na upr- »Slov.
Naroda«.

**Zahtevajte pok-
lice (Kracherl)**
z zajamčeno pristnim
sledkorjem, katere izde-
luje — Emil Moré, so-
davičar, Kettova Murnova
cesta 11 (Martinova ces-
ta). 2449

**Ako se hočeš
hitro in bogato
poročiti,**
ne pozabi inserirati v
„Slov. Narodu“!

Razno
Paviljone
v dekoraciji na vselej-
mu sprejema — Rud. Se-
ver, Ljubljana, Gospo-
darska cesta c. 6 (v hiši
mesarja Slamiča). 150/L

Fizol za kuho
mešane vrste, kilogram
Din 1.75, čiste vrste ki-
logram Din 2.25 — pro-
daja Sever & Komp.,
Ljubljana. 149/L

Vestna družabnica
za trgovino mešanega bla-
ga s kapitalom od 100.000
do 200.000 Din se išče. —
Ponudbe pod »Prometni
kraj/2628« na upravo »Slov.
Naroda«.

Popolnoma varno naložite denar v
Ljubljansko posojilnico
v Ljubljani, Mestni trg št. 6
ker ima že nad
11.000.000 Din jamstvene glavnice.
Vloge na hranilne knjižice in tekoči račun obrestuje
najugodnejše.
Stalne vloge z odpovednim rokom obrestuje po dogovoru.
Sprejema v inkaso fakture in ceslje terjatev. Posojila daje
le proti polni varnosti na vknjižbo in proti poročitvu.
Telefon št. 9. 23 L Telefon št. 9

**TA JE PRAVA
IZ KATERE SE
NAPRAVI DOBRA
KOLINJA
KAVA.**